

DIRVA

THE FIELD

Nr. 78

Spalio-October 12, 1959

Cleveland, Ohio

Ižiebta veiklos žiežirba plečiasi ir stiprėja

Veiklaus Tautinės Sąjungos skyriaus dešimtmetis

Metai rieda, metai bėgte bėga. Rodos, dar taip neseniai Bostono tautinės minties žmonės buvo išsiblaškę įvairiose organizacijose, o kai jau dešimt metų, kai čia įsteigtas Tautinės Sąjungos skyrius ir pavadintas dešimtuojų Sąjungos skyriumi.

Skyriaus steigimo iniciatoriais buvo Jonas Kasmauskas, Antanas Matjoška ir Valentinas Vakauskas. Skyriaus steigiamajam susirinkime dalyvavo daugiau kaip 30 asmenų, kurių daugumas anksčiau priklausė Lietuvai Vaduoti Sąjugai ir Lietuvos Misi-jai. Jie ir sudarė ALTS-gos Bos-tono skyriaus pagrindą. Netrukus skyriui įstojo būrys naujakurių, neseniai perplaukusių Atlantą iš Europos į JAV. Skyrius įsteigtas 1949 m. spalio 1 d.

Dešimtojo skyriaus veikla ša-kojasi dviem kryptim - visuome-nine ir kultūrine. Bostono lietu-vių visuomeniniuose darbuose skyriaus narių visur pilna. Jie dirba vietiniams ALT skyriuje, BALFe, SLA, aktyviai dalyvauja visuose Bostono patriotiniuose

žygiuose, remia Bendruomenės pastangas, atlieka visas Tautinės Sąjungos centro užduodamas pa-reigas, globoja skautų ir neo-lithuanų veiklą. Tų visuomeninių darbų atsiranda daug ir jie nie-kad nenumstami į šalį.

Greta paminėtų pastangų de-šimtas skyrius reiškiasi ir kultūrinėje veikloje. Jis vieną kartą pinigine auka yra parėmęs Lie-tuvių Rašytojų suvažiavimą Bos-tone, yra pakvietęs B. Gaidžiūną su kultūrine filma, aukomis pa-rėmęs Vasario 16 gimnaziją Vo-kietijoje, surengęs pianisto An-driaus Kuprevičiaus koncertą, savo namuose įkurdinęs skulp-toriaus Kašubos darbo karaliaus Mindaugo biustą, surengęs kan. J. Tumo - Vaižganto minėjimą ir kt.

Greta karaliaus Mindaugo ir dail. Vikt. Andriūšo darbo kan. J. Tumo - Vaižganto portreto, dešimtas skyrius savo namuo-se dar turi įkurdinęs didžiulę skulp. Kašubos darbo Vytauto Didžiojo stovylą, prezidento An-tano Smetonos ir J. Kasmausko

biustus, Dr. J. Basanavičiaus, Dr. V. Kudirkos ir Antano Olio portretus.

Skulptūrų ir portretų įkurdini-mas kiekvienu atveju buvo pa-lydimas gražiai suorganizuotų iškilmių. Bostone jos visada su-traukdavo gausų būrį tautiečių, vienkelių ir kitokių pažįturų lie-tuvių.

Dešimtojo skyriaus nuosavi namai yra jo šeimos židinys. Tiesa, tie namai nėra dideli, bet juose erdviai telpa minėti portretai ir skulptūros, juose išsitenka mažesni ir net dides-ni organizacijų susirinkimai, vestuvinės ir kito pobūdžio iš-kilmės. Namų rūsyje yra įreng-tas skautų būklas, drabužinė, vy-rų ir moterų kambariai. Pirmas aukštas turi salę ir virtuvę, o antrasis tik dailiai išpuostą salę.

Namus buvo nutarta pirkti 1951 m. birželio 23 d., o 1952 m. jie jau buvo iškilmingai atidary-ti. Prie namų įrengimo ir ne-menų remonto darbų uoliai prisidėjo beveik visi skyriaus na-riai, nesigailėdami nei savo lai-ko, nei fizinių jėgų. Namams įsigyti ypač daug padėjo Jonas Kasmauskas, o jų dekoravimą visu nuosirdumu atliko dail. Viktoras Andriūšis. Bet ypač daug dirbo inž. J. Mikalauskas, inžinieriai B. Galinis, J. Dačys, K. Kriščiukaitis, Vyt. Izbickas, arch. J. Okunis ir elektrikas Ant. Bačiulis. Visa eilė skyriaus narių į namų įrengimo darbus yra įdėję daugiau negu po 100 valandų. Žinoma, visą didelį ratą suko tuometinė valdyba, vad. pirm. J. Kasmausko ir vicepirm. Dr. Bruno Kalvaičio.

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus namuose vyksta inten-syvus gyvenimas. Čia veikia ir dirba pats skyrius ir jo vadovy-bė, čia yra įsikūrę Bostono lie-tuviai skautai, neo-lithuanai, čia 1955 įvyko Tautinės Sąjungos sei-mas, čia rengiami tradiciniai Naujųjų metų sutikimai. 1954 m. buvo surengta genocido paroda, tuose namuose repetuoja AI. ir Ant. Gustaičių vadovaujamas Dramos sambūris, komp. Juliaus Gaidelio vad. vyrų ir mišrusis chorai, juose rengiami dides-nieji Kultūros klubo susirinkimai ir pobūviai. Be to, dešimtojo skyriaus pastogėje jau įvyko ei-lė dailės parodų: dail. Vikt. Viz-girdos, dail. R. Viesulo, jaunųjų dailininkų, dail. Žeromskio, dail. Elksaus ir jau ši rudenį dail.

(Nukelta į 7 psl.)

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus namai, atidaryti 1952 metais ir vidaus lietuvišku puošnumu neturintieji lygių visose lietuvių kolonijose.

Jaunieji Lietuvos dailininkai, kada jie neprievertaujami partinės politikos, sukuria aukštos vertės kūrinius. Nuotraukoje skulptorės Nijolės Meškytės - Urbonavičienės gimusios 1933 m. Raseiniuose ir 1957 m. baigusios dailės institutą, "Klumpius".

KOMUNISTINĖS KINIJOS SUNKUMAI

Triukšmingas komunisti-nės Kinijos dešimtmečio sukakties šventimas faktiškai dengė didelius raudonų-jų Kinijos valdovų nepasi-sekimus.

Vadina masis "didysis šuolis į priekį", kuris turė-jęs komunistinę Kiniją nu-vesti "trumpesniu keliu į socializmą", ir kuriuo dar šių metų pradžioje buvo tiek daug girtasi, pasirodė

besąs kolosalinis blefas. Šimtai milijonų kiniečių, kuriems buvo žadamas ge-resnis gyvenimas, dabar yra dar alkanesni, negu anksčiau buvo.

Dešimtmečio sukakties išvakarėse buvo pradėti pla-taus masto valymai. Iki šventės Maocetungas išme-tė 400 aukštųjų pareigūnų iš savo administracijos, įskaitant kabineto narius, armijos vadus ir aukštuo-sius Kinijos revoliucijos planuotojus.

Valymai smarkiai palietė komunistinės Kinijos armi-ją, kuri ligšiol buvo dikta-toriaus globotinė ir didysis "trumpojo kelio į socializ-mą" įrankis. Ligšiolinis Ki-nijos gynybos ministeris (nuo 1954 m.) maršalas Pengtehui pakeistas maršalu Linpiao, buvusio rau-donosios Kinijos armijos vadu Korėjos kare ir dau-

gelio stebėtojų laikomu kandidatų į Maocetungo įpėdinius.

Tačiau tikrasis rodiklis, kas dedasi armijoje, yra maršalo Lo Juičing pasky-rimas generalinio štabo vir-šininku. Maršalas Lo buvo Kinijos slaptosios policijos šefas per pastaruosius 10 metų. Jis yra buvęs asme-niniu Maocetungo teroristu, tarnavęs jam, kaip Berija Stalinui. Maršalui Lo buvo pavesta likviduoti Kinijos žemvaldžius ir pirklius, iš-rauti "liaudies priešus". Tai buvo visareginti Mao akis.

Prasidėjus kolektyvizaci-jos krizei, pakriko ir ka-riuomenės drausmė. Mar-šalas Lo paskirtas tai drausmei atstatyti. Mano-ma, kad jis pakeis daugu-mą aukštųjų karininkų ir

(Nukelta į 5 psl.)

NETIKĖTAS UŽKLAUSIMAS PANERIŲ MIŠKE

(Iš "pažangiųjų" JAV lietuvių ekskursijos okupuotoj Lietuvoj)

- Pst... Gal norėtumėte pamatyti ir sovietinių aukų kapinytus?
- Ne, ne, ne! Mes, delegatai, atvykome pasipikinti ir pasibaurėti tik fašistiniais kapinytais...

PALAIKO 'BURŽUAZINĘ LIEKANĄ'

Lietuvoje dabar kartais užaina bangos prieš girta-vimą nukreiptų smerkimų. Niekad tokiais atvejais ne-užmirštama įrodinėti, kad girtavimas yra ne kas kita, kaip buržuazinė liekana, ku-rią, kaip tokią, būtinai rei-kia išnaikinti. Bet tai ban-gai praėjus, degtinės pasiū-la pasilieka kaip buvusi. O ta pasiūla dabartiniais lai-kais yra daug aktyvesnė, negu tais "buržuaziniais laikais". Anuomet Lietuvoj degtinė nebūdavo pardavi-nėjama kiekvienoj valgyk-loj, o tik tose, kurios turėjo specialų patentą. Dabar degtinę parduodinėja net ir tokios "valgyklos", kurios beveik neturi ko pasiūlyti užkasti.

Ukmergėje blaivybinės propagandos bangos metu buvo nutarta degtinę iš val-gyklų pašalinti. Buvo įsteig-ta speciali degtinės krautu-vė. Prekybos bazė ėmė deg-tinę tiekti tik tai vienai krautuvei. Visos valgyklos tapo nublaivintos. Ukmer-gėje sumažėjo girtavimas ir chuliganizmas. Bet neilgam. Po kiek laiko prekybos ba-zė paskyrė Ukmergei dar daugiau degtinės parduoti, negu anksčiau. Degtinė vėl atsirado visose valgyklose, o specialioji krautuė irgi pasiliko veikti. Pasirodė,

mat, kad be degtinės ne-įvykdomas prekybos apy-vartos planas. Girtavimas ir chuliganizmas Ukmergėje drauge su prekybos apvart-ta pakilo. Ir vėl reikės kal-tinti buržuaziją...

(Nukelta į 7 psl.)

DIRVA

THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIŲ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Japlašas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Dirvos metinė kaina 1960 metams

Pradžiam numeryje pranešėm, kad Dirva 1960 metais eis tris kartus per savaitę. Tokiu būdu Dirva, išleidama kas antrą dieną, jau galės pavaduoti ir dienraštį. Ypač dar, kad Dirva sustiprins žinių ir vaizdų tiekimą iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. O taip pat ir tarptautinio gyvenimo apžvalgas.

Tris kartus per savaitę eidama, Dirva iš leidėjų pusės pareikalaus naujų nemažų išlaidų. Tos išlaidos gali būti padengtos iš prenumeratos ir skelbimų pajamų. Čia labai svarbu, kad prenumeratos kaina būtų teisinga, skaitytojui prieinama. Tat po ilgų svarstymų, po visų skaitytojų atsilaukimo anksčiau skelbta anketa, buvo nusistatyta, kad skaitytojai, gyvenę JAV ar kituose kraštuose, už tris kartus per savaitę einančią Dirvą metams moka \$10.00.

Taigi nustatyta tokia kaina, kuri skaitytojų neapsunkina. Neapsunkina todėl, kad, leidimas tokio laikraščio, koks dabar yra leidžiamas, gausiai dedant vaizdų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo, kitoms leidikliams, neturintiems savo ofsetinės spaustuovės priemonių, iš viso neįmanomas. Kiti, už daug mažesnes apimties tik vieną kartą per savaitę išeinantį laikraštį, ima net \$7.00. Taigi mums šiuo atveju reikėtų metinę kainą nustatyti \$21.00. O ji nustatyta net mažiau, negu pusė čia paminėtos kainos.

Tokią \$10.00 metinę kainą tris kartus per savaitę einančiai Dirvai nustatė praėjusią savaitę Chicagoje vykęs Vilties Draugijos ir Tautinės Sąjungos valdybų bendras posėdis. Nustatė, atsižvelgiant į kai kurių Dirvos aktyvių talkininkų pageidavimus, o taip pat pasiremama ir anketos atsakymais. Iš anketų atsakymų buvo matyti, kad 58% skaitytojų pageidavo, kad Dirva, eidama tris kartus per savaitę kaštuotų \$10.00 metams. 22% atsakė, kad ji kaštuotų \$12.00. Net 8% atsakė, kad metams kaštuotų \$15.00. Taip pat iš atsakymų 2% pasisakė, kad tris kartus einanti Dirva metams kaštuotų taip pat \$8.00, kaip ir iki šiol kaštavo. Bet iš jų atsakymų stiliaus matyti, kad tai darė juokaudami...

Iš anketos atsakymo davinių matyti, kad net 30% pasisakė, jog Dirvos metinė kaina, jai einant tris kartus per savaitę, būtų didesnė, negu \$10.00. Vienok buvo atsižvelgta į daugumą, taikantis prie daugumos pajėgumo ir jų nuomonės.

Mes pilnai tikime, kad tie 30%, kurie tikrai nuoširdžiai susirūpinę, kad Dirva stipriau stovėtų, ras galimybes, mokėdami savo metinę prenumeratą, ją paremti auka, kaip ir dabar daug jos gerų bičiulių daro. Tos jų atsiųstos aukos ir padės mums išlyginti tuos nedateklus, kurie per metus gali susidaryti.

Leidėjai labai atsižvelgė ir į kituose kraštuose gyvenančių skaitytojų reikalus. Atsimenant, kad pašto išlaidos, sakysim, Dirvos skaitytojams, gyvenantiems Australijoje, Europos ar Pietų Amerikos kraštuose, labai aukštos, taigi ir metinė prenumerata turi būti kitokia. Į kai kuriuos iš čia paminėtų kraštų Dirvos metinis siuntimas vien pašto išlaidoms sudaro daugiau, negu pusę metinės prenumeratos kainos. Bet ta kaina tokia pat nustatyta todėl, kad tų kraštų lietuvių pajėgumas mažesnis, ir jie laikraštį gauna žymiai vėliau.

Taip pat nustatyta, kad mokslus einąs jaunimas, kada jis gyvena atskirai nuo tėvų, už metinę Dirvos prenumeratą moka pusę kainos — tik \$5.00, bet, kada studentai ar moksleiviai gyvena drauge su tėvais, tokia nuolaida pasinaudoti negali.

Mes tikime, kad tokia metinė Dirvos kaina, mūsų skaitytojų bus sutikta labai palankiai. Atvirai kalbant, kaina yra ne pakelta, bet, leidžiant tris kartus, sumažinta. Kiekvienas iš tamstų gali gerai suprasti, kad už pridėtus \$2.00 niekas negali išleisti naują papildomą 8 puslapių gausiai paveiksluotą laikraštį. Bet, tikintis, kad prenumeratorių skaičius augs, kaip dabar auga, kad atsiras gerų bičiulių, kurie mus parems, kaip iki šiol remia, Dirva augs, stiprės ir lietuviškajam reikalui daug patarnaus.

Balys Gaidžiūnas

DETROITO LB PLANAI

Dabartinė JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkės valdyba, pradėdama savo darbą, išleido atsišaukimą "Visi po Bendruomenės pastogę", kuriame išdėstė savo planus. Jau daugelis jos užsimotų planų įvykdyti: suruoštas Motinos Dienos minėjimas, vadovauta lietuvių grupei Tarptautiniame Laisvės Festivalyje, suruošta gegužinė — Lietuvių Diena, prarvestas pirmasis JAV Lietuvių Bendruomenės visuotinis suvažiavimas, daryta žygių įsigyti Lietuvių Namus Detroito, baigti vieni mokslo metai ir pradėti kiti ir kt.

Bendruomenės mėnuo

Pirmasis JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas Detroito nutarė spalio mėn. laikyti Bendruomenės mėnesiu. Kadangi šiame mėnesiui pasiruošti buvo labai trumpas laikas, todėl JAV LB Detroito apylinkės valdyba nutarė jį vykdyti spalio ir lapkričio mėnesiais. Per tą laiką jį girdėsit apylinkės valdybos narių kalbas per visas vietines radijo valandėles, skaitysite spaudoje korespondencijas ir visi, kurių tik mes turime adresus, gausite laiškus, raginančius jungtis į organizuotą Lietuvių Bendruomenę, įmokant savo solidarumo įnašą, kuris yra 2 dol. už kiekvieną dirbantį ir 1 dol. už kiekvieną nedirbantį virš 18 metų. Jį siųsti galima JAV LB Detroito apylinkės narių teikimo vedėjui šiuo adresu: Česys Šadeika, 76 Minnesota Ave., Detroit 3, Mich. Be to, tuo pačiu metu bus stengiamasi taip praplėsti seniūnijų tinklą, kad kiekvieną lietuvių, gyvenantį Detroito ar jo apylinkėse, būtų galima aplankyti asmeniškai. Pasibaigus 1959 metams, visi įmokėję solidarumo mokestį bus paskelbti viešai.

Dainavos koncertas Fordo Auditorijoje

1960 m. sausio mėn. 30 d. JAV LB Detroito apylinkės valdyba ruošia "Dainavos" koncertą, kuris su 90 asmenų kolektyvu parodys mums lietuviškas "Vestuvės". Jose matysime gražius lietuviškus papročius, dainas ir tautinius šokių. "Vestuvių" premjera prieš Kalėdas bus Chicagoje.

Koncertas pirmą kartą lietuvių ruošiamas moderniausiaje Detroito salėje — Ford Auditorium, pačiame miesto centre. Po koncerto ten pat bus ir šokiai.

Naujų metų sutikimas

Šiais metais JAV LB Detroito apylinkės valdyba Italų salėje, 5101 Oakman Blvd., Dearborn, Mich., ruošia

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

šia visiems lietuviams bendrą Naujų Metų sutikimą. Vietas ir stalus nuo rugsėjo mėn. 18 d. galima rezervuoti, pasirenkant tikslią vietą iš plano, "Neringos" knygyne, "Gaivos" krautuvėje, pas išd. K. Veikutį, telef. WA 4-6469, ir pas visus valdybos narius. Prie stalų bus po 10 vietų. Visos organizacijos ir pavienės grupės gali rezervuoti po visą stalą. Įėjimas viename asmeniui, įskaitant gėrimus bei maistą, — 7 dol., studentams — 4 dol. Vietas rezervuoti iki Kalėdų. Prie įėjimo bilietai nebus pardavinėjami, nes Naujų Metų sutikimas bus uždaro pobūdžio (kitaip negalima turėti gėrimų stipresnių už 15%).

Paskaitų ciklas

Ši rudenį LB Detroito apylinkė ruošia Bendruomenės ir kitais klausimais paskaitų ciklą, kuriame kviečiami dalyvauti visi lietuviai. Paskaitų ciklo kalendorių paskelbsime vėliau.

V. Kutkus

Radijo Klubas pradeda darbą

Detroit. — Po trumpos pertraukos Amerikos Lietuvių Balso Radijos Klubas Detroito pradėjo savo radijo valandą. Malonu pastebėti, jog ALBRK, turėdamas per 400 klubo narių, pajėgia duoti visą valandą lietuviškos programos, talkininkaujant keliems prekybininkams. Kitos dvi lietuviškos valandėlės yra privačiose rankose ir veikia tik po pusvalandį. Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubas Detroito yra viena didžiausia ir gausiausia organizacija. Savo narių skaičiumi prašoka net pačią bendruomenės apylinkę. ALBRK klubas lietuvišką veiklą išplėtė tik per energingo klubo valdybos ir nuostangstancijos klubo programos vedėjo p. J. Kriščiūno pasiryžimu ir atkaklia veikla. Kai reikia kas savaitę sumokėti radijo stočiai po 135 dolerius už radijo panaudojimą lietuviškiems reikalams, tenka gerokai pasitempti, ypač dirbant 6 ar 7 dienas į mėnesį.

Klubas nesiekia jokio pelno. Jo valdyba bei programos vedėjas dirba nemokamai. Programa gana įvairi ir vis stengiamasi ją pajaukinti. Prie klubo suorganizuotas oktetas, vadovaujamas St. Slizio. Numatoma įtraukti į programą tokių dalykų, kurie tikėtų jaunimui ir būtų paties jaunimo išpildomi. Tai vis gražūs užsimojimai. Belieka detroitiečiams įsijungti į klubą nariais ir talkininkauti nario mokesčiais. Jei mes visi priklausytume Radijo Klubui ir laiku įmokėtume nario mokestį, galėtume visą programą skirti tik lietuvių reikalams. Kiekvienas, kuris klausosi radijo

Kur dingo Bendruomenės Informacijos Žinyba?

1958 metais LB Taryba įkūrė LB Informacijos Žinybą prie LB CV-bos, 1959 metų balandžio pirmą dieną CV patvirtino IŽ statutą ir jos nariai pasiskirstė pareigomis. Jos pirmininku yra G. Galva, Pagal IŽ stauto šesťą punktą IŽ sudaro savo veiklai ir darbai reikalingus skyrius. Skyrių organizacija, darbo apimtys ir veikla aptariama vidaus veiklos nuostatose.

IŽ tikslas — skleisti LB idėją ir tikslus, įtaigoti jų įgyvendinimą ir informuoti apie LB veiklą, sako IŽ statuto 2 punktas. Tai tokios pareigos numatytos IŽ-bai. Jos nėra lengvos, bet būtinos.

Praslinko šeši mėnesiai po statuto patvirtinimo, bet tos būtinos veiklos kaip ir nematyti. Jos nebuvo matyti ir per LB visuotinį suvažiavimą. Kol kas mes neįsivaizduojame LB idėjų propagavimo. Iki šiol neteko girdėti kaip yra suorganizuoti vietose veiklos skyriai. Ar jie sudaryti iš vietos esamų spaudos bendradarbių, ar jie numatomi prie apylinkių valdybų? Vietos apylinkių valdybos būtų dėkingos, jei IŽ painformuotų jas, kur tokie skyriai yra ir kokios jų funkcijos. Galbūt tokie skyriai nebus visur organizuoti, galbūt bus tik IŽ įgaliotiniai? LB apylinkių valdybos turėtų žinoti, kas IŽ atstovauja, kad galėtų teikti reikiamas informacijas žinioms.

Gal toji tyla yra susijusi su faktu, kad statutas buvo patvirtintas balandžio pirmąją? Buvo praręta tą dieną laikyti juokų dieną. Jei toji įtaka viešpatuoja gal reikėtų "įvesti visuotinio veiklos plano vykdymo tikslingumo kontrolę", kaip siūlė G. Galva ir J. Švedas 1959 m. rugpjūčio 27 d. JAV LB Tarybos Prezidiumui ir Tarybos nariams savo rašte, skaitytam per LB visuotinį suvažiavimą.

Tai nėra koks priekaištas, bet jau laikas. Per tiek laiko ji jau galėjo spėti susiorganizuoti ir visuomenę painformuoti. Laukiame.

A. Musteikis
Detroit

TIKRAI REIKIA ORUMO MOKSLO LAIPSNIUS NAUDOTANT

Vienas skaitytojas kartą kėlė klausimą, ar galima žymėti daktarų žmogų, kuris nėra gydytoju. Buvo atsakyta, kad "Dr." pažymys reiškia mokslo laipsnį, bet ne gydytojo profesiją.

Z. V. Rekašius straipsnyje "Diplomuota juokdarybė", Dirvos IX. 21 d., kėlė mintį, kad netinka autoriui žymėti save daktaro pažymiu, kai rašoma ne savo specialybės klausimu. Tuo valandėlės, galėtų ir turėtų mokėti tik 10 centų už valandėlę, ir jau radijo klubas išsiverstų be prekybininkų paramos. Tad stokime Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo nariais.

Radijo valandėlė veikia per WCMB radijo stotį 1440 banga. Spalio mėn. valandėlė veiks nuo 4:45 iki 5:45 val. Lapkričio mėn. ji prasišės 4:15 val.; gruodžio mėn. 4 v. v. Ateinančių metų programos laikas bus toks: sausio mėn. nuo 4:30 iki 5:30 v.; vasario mėn. nuo 5 v.; kovo mėn. nuo 5:45 v. Balandžio mėn. nuo 6:15; gegužės mėn. nuo 6:45; birželio ir liepos mėnesiais nuo 7:15 — visą laiką sekmdieninių popietinėmis valandomis. Klubo valdybos pirm. yra K. Embros, advokatas, čia gimęs ir čia mokslus išėjęs, vicepirmininkai: dr. V. Misiulis ir inž. V. Urbonas, sekr. K. Gogelis, išd. J. Rekašius, finansų sekr. A. Januškevičius. Kiti šeši valdybos nariai eina kitas pareigas.

A. M.

tarpu A. Musteikis Dirvos X. 1d. mano, kad toks žymėjimas esąs tvarkoje didesnio autoritetingumo straipsniui suteikimo sumetimais, nes esą skaitytojas apie autorių dėl Dr. pažymio pamanyti, jog jis esąs "galvojantis asmuo ir kad jo rašinys tikslus, nors ir ne jo specialybės". Tačiau autoritetingumas nesudaro taip paprastai.

Dr. titulai labai yra madoje Vokietijoje visose mokslo šakose. Lietuvių praktika dar silpna. Todėl pasižiūrėkime, kaip daroma kitur.

Vienam medicinos daktarui Berlyne kartą buvo neduotas leidimas skaityti paskaitą istorine tema, sakant, kad jis nesąs istorijos specialistas. Vienam kunigui ir filosofijos daktarui kartą buvo prikišama neorus savo mokslo laipsnio ir profesijos panaudojimas po straipsnių vėlykinių kiaušinių pasakėčių reikalu, kuri tema neturi nieko bendro su jo profesija ir filosofijos daktaru religijų istorijoje. Neseniai teko skaityti "Naujienose" nekrologą vienam mirusiam gydytojui, kurį parašė jo kolega gydytojas, pasižymėdamas save ten prezidentu, profesorium ir med. dr., beveik išties kalbėdamas tik apie save patį. Autorius sakė gavęs "dr. ir profesoriaus titulą" iš IRO universiteto Pinneberge. Kiti išveda savo laipsnius iš okupacinių rusų ar vokiečių universitetų ar net iš laikraščių. Kiti vėl juos yra gavę, kaip garbės pažymėjimus. Daktaras daktarui nelygus.

Nemanau, kad galima būtų sudaryti straipsniui autoritetingumo vainiką, jei, sakysime, agromomijos daktaras rašytų filosofijos klausimu, inžinerijos daktaras rašytų akušerijos klausimu, medicinos daktaras rašytų povandeninių laivų stovybos klausimu, teisių daktaras rašytų mėsinių ar šlavėjų specialybės klausimu. Juk negalima išvėdinti menkystės paslėpti po išorinio autoritetingumo skraiste.

Reikia orumo mokslo laipsnius naudojant.

M.K.
Illinois

LAIŠKŲ SKYRIUS DAR TIK DIRVOJE...

Lietuvių spauda Amerikoje labai tepamėgdžioja šio krašto angliškąją spaudą. Nors ir sekama laikuriuos lokalinių laikraščių pavyzdžius, nebėdė sekti didžiųjų laikraščių bei žurnalų pavyzdžius skaitytojų laišku skelbimo srityje.

Toki bandymai prasidėjo tik šiam dešimtmetyje, kai redakcijose atsirado naujų redaktorių. Bet pastoviau toks skyrius ima įsigalėti dar tik Dirvoje.

K. Kraujelis,
Ansonia

KAIP BUVO LIETUVOJE

Lietuvoj laišku redakcijoms rašymo paprotys buvo beveik nežinomas. Jei kas rašydavo, tai tik ką atitaisydamas (ar reikalaujamas atitaisyti) arba atsiprašydamas, ar kam viešai dėkodamas...

Pats žurnalistų sąjungos pirmininkas dr. J. Purickis viename straipsnyje pasakojo apie laišku redakcijoms rašymo paprotį Anglijoje, ir pasakojo jis apie tai lyg apie kokią specifiską anglišką keistenybę... Kad toks pat paprotys yra ir Amerikoje, Lietuvoj nebuvo pastebėta. Čia jis daugeliui patinka. Židurėkit, jei kas skaito Life, Newsweek, Time, tai dažniausia pradeda nuo laišku. Kitas įdomesnius straipsnius tik tada (pasiėmęs jau praeito mėnesio numerius) tepaskaito, kai laiškuose randa apie juos domiųjų atsiliepimų. Ir Dirvoje jau daugelis visų pirma laišku skyrių skaito. Skaityti skaitytojų laiškus — geras paprotys. Tik reikia kiek daugiau paslankumo, kad didesnis skaitytojų skaičius ne tik skaitytų o ir rašytų!

V.R.,
Brooklyn

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTODIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitai mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Licensed by USSR
MOSŲ SKYRIAI

Atidara kasdien nuo 9-6;
Sekmdieniais nuo 9-4.

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

30 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MAarket 2-2877

133 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4734

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

306 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jea. Campus
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 22, PA.
Tel. WALnut 8-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

Atsiminkite, kad mes esame specialistai visa kame, kas liečia siuntinių persiuntimą.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

Prezidentas Eisenhoweris slapta pranešime Prancūzijos prezidentui de Gaulle ir Vokietijos kancleriui Adenaueriui painformavo apie susitarimus su Chruščiovu, kurie buvo užrašyti slapta protokole.

1. Buvo prieita bendros nuomonės, kad Europos saugumas galimas politinėje, bet ne karinių jėgų lygsvaroje, kaip iki šiam laikui buvo ieškoma.

2. Bus stengiamasi išlaikyti Europoje politinį status quo.

3. Nusiginklavimas Europoje bus galimas, kai egzistuos politinis status quo: Vakarų Vokietija palaikys ryšius su vakariečiais ir Rytų Vokietija su sovietais. Tokiu būdu Vokietijos suvienijimas darosi neaktualus.

4. Berlyno klausimu susitarita tyliai. Chruščiovas sutiko su dabartine padėtimi tol, kol Amerika neduos atominių ginklų Vakarų Vokietijai. Berlyno klausimas išjungiamas iš Vokietijos bendros problemos.

Atrodo, kad koegzistencija nuo pirmo žingsnio keičia Vakarų politiką ir diplomatiją.

Nežiūrint visų Chruščiovo pastangų Mao atkaltė nuo agresijos, kinai nesutinka paremti jo "koegzistencinės politikos".

Komunistinė Kinija stengiasi išplėsti savo įtaką ir arabų kraštus, norėdama paimti ir š. Afrikos kraštus.

To pasėkoj, Tuniso prezidentas Burguiba pareiškė Alžiro sukilėlių vyriausybės pirmininkui Ferhat Abbas: "Aš niekad neprileisiu, kad komunistinės Kinijos įtaka įsigalėtų šiaurinėje Afrikoje ir Saharoje... Prieš šią įtaką aš panaudosiu, jei reikės, Prancūzijos pagalbą, kurią aš laikau naudingesnę mums, afrikiečiams".

Nasseris, kuris buvo pirmasis iš arabų valstybių valdovų pripažinęs Pekino režimą, grasina nutraukti diplomatinis santykius su

Amerikiečio žvilgsnis į lietuvių noveles

Charles Angoff, Literary Review žurnalo redaktorius, rašytojas ir New Yorko universiteto profesorius, amerikiečiams pristato St. Zobarsko paruoštas "Selected Lithuanian Stories"

Novelės forma yra viena iš pačių seniausių ir gyviausių grožinės literatūros pasireiškimų. Ir taip pat viena iš pačių sunkiausių, nes pats jos trumpumas didina visus netobulumus, kurių gali pasitaikyti tam tikrame kūrinyje. Romanas dažnai užtušuoja daugelį klaidų, ko negali padaryti novelė. Užtat nors novelių ir yra daugiau parašyta negu romanų, tačiau, proporcingai vertinant, jos mažiau yra išlaikiosios laiko egzaminas.

Kada buvo pirmosios novelės parašytos? Kas žino? Labai galimas daktas, kad trumpi pasakojimai siekia nežinomą žmonių laikotarpį. Sekimas pasakų, kaip dabar ima aiškėti, bus atsiradęs tuoj po eilėraščių deklamavimo. Kaip ten bebūtų, bet

Mao, jei šis toliau remis Irako premjerą Kassemą.

Vatikane tuo tarpu didėja konfliktas tarp dviejų grupių.

Po dešimties mėnesių tylos griežtieji ir nuosaikieji popiežiaus prieškambariuose iš naujo pradeda kovą. Jono XXIII išrinkimas buvo kompromisu tarp tų dviejų grupių ir atrodė, kad bus užmirštos varžybos. Bet paliaubos neilgai tęsėsi. Atsinaujusioji kova svyrą griežtųjų naudai.

Pirmas jų laimėjimas tai uždarymas kunigų darbininkų veiklos. Popiežius prieš savo norą turėjo nusileisti kardinolams Canali, Pizzardo ir Lercaro.

Antra: rugsėjo 16 popiežius Jonas XXIII pasakė kalbą, kurioje, paminėdamas Chruščiovo ir Eisenhowerio susitikimą, pareiškė, kad Bažnyčia su dideliu dėmesiu jį seka, jei tas susitikimas, nors ir nepalankus dvasiniams reikalams, galėtų duoti ką nors humaniško ir socialinio pasauliui.

Dabar šis posakis "Osservatore Romano" yra iškąpotos. Jokios abejonės: popiežiaus kalba buvo cenzūruota.

novelė pasilieka viena iš pačių mieliausių ir populiariausių literatūrinių padarinių. Beveik visos Vakarų ir Rytų pagrindinių religijų knygos yra pripildytos trumpų pasakojimų. Mūsų pačių Biblija, jos Senasis ir Naujasis testamentai, pilni gražiausių novelių, kurios gali būti priimtose žodiškai ar simboliškai, žiūrint, kokių religinių įsitikinimų yra skaitytojas.

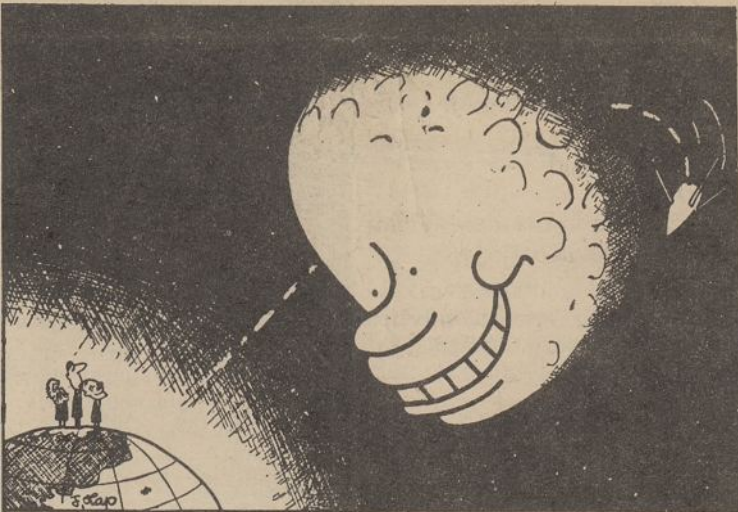
Ar pasaulietiški kūriniai prilygsta kūrinių vertei? Ar yra jų tarpe nors viena tokia nuostabi žavi, kaip Rūta ir Naomi, kaip Dovydas ir Galijotas, kaip Samsonas ir Dalila - arba tokie, kaip Naujojo Testamento parabolės? Nėra reikalo atsakyti į šį klausimą, kad pripažintum, jog pasauliečiai rašytojai taip pat yra sukūrę didelių kūrinių, pilnų gilių išvalgos ir gyvenimo misteriją, į vyro ir moters santykius, į ryšį tarp žmonių ir begalinės nežinomybės, kuri mus supa, ir muzikos, kuri apžavi silpnesnes mintis. Chaucer ir Hardy, Maugham ir Joyce, pamint tik tuos vardus, kurie čia pat ateina į galvą, parašė daug tokių novelių angliškai. Flaubert ir Maupassant - prancūziškai. Didelius kūrinius kitomis kalbomis rašė Čechovas, Tolstojus ir Mann, o ir Jungtinės Amerikos Valstybėse gausu stiprių novelistų.

Bent kaip dabar atrodo, amerikoniškoji novelė yra prašokus amerikonišką romaną. Žinoma, dėl to galima ginčytis, bet kas galėtų paneigti garbę tokių trumpų

pų kūrinių, kuriuos yra parašę Willa Cather, Sarah Orne Jewett, Theodore Dreiser, Sherwood Anderson, Ring Lardner, Ernest Hemingway, Herman Melville ar Nathaniel Hawthorne ir visa eilė kitų?

Tačiau didžiųjų vakarinių tautų laimėjimai novelės srityje apakino mus, ir mes nebeatome to, ką yra sukūrusios mažesnės šalys. Antra vertus, tasai akumas priklauso nuo nežinojimo. Juk ką gi mes žinome, kokių novelių turi Estija, Latvija, Lietuva, Bulgarija, Rumunija ar Liuksemburgas? O žmogiška nedavertinti to, ko nepažįsti. Štai, kodėl Stepo Zobarsko lietuviškų novelių antologija yra šiuo atžvilgiu vertinga. Joje, pagaliau, susilaukėme lietuvių rinktinę istorijų, ir dabar nebeteks skystis, kad mes nieko nežinome apie lietuvių grožinę literatūrą. Bet drauge, bent kaip vienam jų skaitytojui atrodo, teks būti šiek tiek kuklesniems, kai vertinsime mūsų pačių trumpesnius kūrinius. Taip, mes esame parašę nuostabių istorijų, bet, kaip atrodo, jų turi ir mažesnės tautos.

Istorijos, p. Zobarsko sutelktos į vieną temą, sudaro didelį įnašą į visuotinę literatūrą. Jos mums atidengia naują ir įdomų literatūrinį pasaulį. Įsivaizduojame, kad vertimo sunkumai - tai vienur, tai kitur, nebus leidę istorijai pasirodyti pilname jos grožyje ir stiprybėje, tačiau, nežiūrint to, kiekvienas kūrinyje yra puikus vienu ar kitu atžvilgiu.

Macmillan, de Gaulle ir Eisenhoweris norėtų turėti raketą, kuri nufotografuotų Chruščiovo "užpakalines mintis".

Lietuvių pranciškonų vienuolyne - Kennebunkporte kryžiaus kelių detalė, daryta skulp. V. Kašubos. V. Maželio nuotrauka

Knygos apimtis - plati. Antanas Vienuolis pateikia dvi istorijas - "Veroniką" ("Paskenduolę") ir "Užkeiktuosius vienuolius". Pirmoji vaizduoja seną situaciją: vyras pasinaudoja jauna moterimi, paskui pabėga, o ji pati save pribagia, tačiau visa tai pavaizduota su nepaprastu įsijautimu ir giliu poetišku. Antroji yra parabolė, istorija ir pamokslas, viskas vienoj visuoj, kuri liečia išdidumą, godumą ir šventųjų pažadų sulaužymą. Tai nuoseklus, griežtas, pilnas intrigos ir giliai jaudinantis kūrinys. Tie du kūriniai turėtų laimėti Vienuoliui pavydėtiną garbę moderniosios novelės istorijoje. Vinco Krėvės "Silkės" yra stipri dvigubo standarto moralės satyra, giliai įžvelgianti moters psichologiją. Čia taip pat yra ir dvi istorijos, turinčios ryšį su šiuolaikiniu politiniu pasauliu - Vinco Kudirkos "Lietuvos tilto atsiminimai" ir Igno Šeiniiaus "Košmaras". Kudirkos kūrinys įsibrovėliai daro pastangų surusinti tiltą, o Šeiniiaus istorijoje pabėgėlis pergyvena košmarą, kaip pati antraštė parodo, bet ir vienas ir antras vaizduoja nenugalimą žmogaus dvasią, kas ir daro tuos kūrinius tikrai neužmirštamus. Maririus Katiliškis "Duobkasiuose" yra pilnas kilmingo humoro. Jurgio Savickio "Raudoni batukai", nors ir vaizduoja neatmenamų laikų situaciją - vyras išsileidžia kelionėn, jo akis pasileidžia į lankas, ir tik netikėtas žmonės atvykimas sugrąžina jį į realybę - bet visa tai aprašyta su pasigėrėtinu atlidumu žmogiškoms silpnėms. Yra čia ir paties redaktoriaus "Monsinjoro suo-

liukas" - sumani ir įžvalgi istorija apie gyvenimo bandymus ir pagundas dvasiškių gyvenime, taip pat pilna savotiško humoro.

Čia aš suminėjau tikrai keletą novelių iš šitos puikios knygos. Likusios taip pat yra vertingos. Savaimė aišku, vienos iš jų yra geresnės, kitos ne tokios geros, tačiau visos vertos perskaityti. Gėrėsimes, kai perskaitysime, ir aš esu linkęs manyti kad iš jų mažiausia pusė tuzino ilgam išsilaikys mūsų atmintyje.

Keistos yra šio rinkinio istorijos, bet drauge šiltos ir intymios. Jose yra kažkas europiškai sąžininga, žemiška ir gailėstinga, bet drauge jos turi ir tai, kas liečia visą žmonių.

Kaip senas novelių skaitytojas, pats jau rašantis ir mokantis kitus įvertinti novelės meną, aš raginu visus, kurie domisi jaudinančiu skaitymu, susipažinti su svarbia naująja p. Zobarsko knyga - "Selected Lithuanian Short Stories".

PARODĖ DRASĄ

Policininkas sustabdo automobilį važiuojančią porą:

- Tamstos pervažiavote raudoną šviesą.

Vyras teisinasi:

- Aš nenorėjau, bet žmona mane išvadino baliu! (tp)

VARGŠAS

Geroji ponai, man trūksta dar 50 centų, kad galėčiau nuvykti pas šeimą, - prašo elgetaujantis.

- Vargšas, - atsidūsta moteris. - O kur gi tamstos šeima? - Kinoteatre. (tp)

NIEKAS NEŽIŪRI Į MANE

LARS AHLIN

Staiga įbėga uždusęs Haraldas. Jis dirba parduotuvėje. Seštadieniais krautuvės uždaromos penktą valandą, o dabar jau ketvirtinė septintos, ir Haraldui reikia skubėti į traukinį, į miestą.

- Jūs, žinoma, velniai griebtų, neužmiršote išlyginti mano rudąjį kostiumą? - šaukia jis, dar tarpduryje stovėdamas, ir žiūri į motiną, Ingridą ir Aną.

- Tu išlyginai, Ingrida, aš iš akių matau, - jis ištiesia ranką ir plekšnojia jai per pasmakrę. - Tu puiki mergytė, pirmadienį aš tau atnešiu stiklainį ananasų.

- Tai mažiausia, ko iš tavęs galima reikalauti, - šypsodamasi atsako Ingrida. Haraldas žiūri į ją ir taip pat šypsosi.

Paskui jis įpuola į berniukų kambarį. Į mane jis ir nepažvelgia. Aš, kaip ir anksčiau, tyliai sėdžiu su laikraščiu rankose. Ūmai išgirstu šaukiant ir plūstantis. Netrukus su kaklaraiščiu rankose įbėga Birgeris.

- Mama, žiūrėk, - šaukia jis. - Žiūrėkit, mergytės! Tas prakeiktas prekybininkas šiokiadieniais ryšėjo mano patį geriausią kaklaraištį. Kur tai matyta! Vakaroči reikia eiti, pasirūšus visų puikiausių kaklaraištų. Nežinia, kas ten bus. Man teko buvoti vakarėliuose, kur sėdime už stalo be palaidinių ir liemenių, o tokiais atvejais, kad nesijauštum nejuokiai, reikalingas velniškai gražus kaklaraištis. Ar kartais jūs lygintuvus ne ant viryklos? Na, tada pastatykite jį, velniai jus griebtų!

- Ramiau, broliuk, - guodžia jį Haraldas, įeidamas į kambarį su dėže ir statydamas ją ant valgomojo stalo.

- Imk kokį nori, - sako jis. - Matai, aš tų kaklaraiščių velniškai daug turiu. Tavasis kažkaip pakliuvo į mano kolekciją.

- Tas vertelga siutina mane, velniai griebtų! - rikteli Birgeris, atsukdamas į dėžę nugarą. - Pastatyk lygintuvą, Ingrida! Jis galvoja, kad man reikalingas koks nors iš jo niekam tikusių kaklaraiščių. Jis niekaip negali suprasti, kad mūsų skoniai skirtingi. Koks iš tavęs pardavėjas? - tęsia Birgeris, vėl atsigręždamas į Heraldą ir žvelgdamas jam į akis. - Tavo kaklaraiščiai patys bauriausi, kokius tik galima išgalvoti.

- Neliesk mano profesijos tu, prakeiktas dervaviry! - šaukia Haraldas.

- Dervavirys - tai puiki specialybė, - ginčija Birgeris, - viena geriausių visame fabrike. Ji šimtu devyniasdešimt devyniais procentais aukštesnė už tavo velnišką profesiją.

- Tik jūs nerėkite, kaip padūkė, - šaukia Ana, piaustydama agurką ir dėdama griežinėlį į stiklainį su saldžiu actu.

Aš - kambaryje vienintelis, kuris sėdžiu tyliai. Vienintelis, su kuriuo nekalbama. Vienintelis, kuriam nežiūrima į akis. Vienintelis, kuris tyli.

- Niekaip negaliu rasti majonezo! - jaudinasi Ana ir žiūri į mano senę. - Tu juk neužmiršai jo nupirkti?

- Žinoma, ne, - atsako žmona; ji jau susisukavo ir stovi prieš didžiulį veidrodį. - Pirmiau paieškok nešukavus. Kaip tu manai, ar ne per daug banguota? - kreipiasi į ją Ingridą ir žiūri į akis.

- Į maldyklą eiti - ne, ne per daug, mamyte, - atsako Ingrida, lygindama Birgerio kaklaraištį.

Birgeris stovi šalia. Jis apsilviko pačiais brangiausiais marškiniais. Jie kainuoja trisdešimt penkias kronas. Glostydamas juos, jis sako, kad medžiaga švelni kaip moters oda.

- Vakaroči reikia eiti su gerais marškiniais, - pareiškia jis. - Nežinia, kas ten bus.

Ūmai Birgeris pasisuka į mane ir žiūri man į krūtinę. Širdis pradeda mušti tankiau, ir aš tuojau pat nu-

kreipiu žvilgsnį į kaklaraištį. Pamanykit tikrai - juk jis gali atsitiktinai pažvelgti dviem decimetrais aukščiau kaip paprastai. Gali būt, netgi pasakyti man ką nors! Aš jaučiu, kad jis žiūri man į krūtinę, ir pradeda skaičiuoti širdies dūžius. Aš suskaičiavau iki trylikos, tačiau nieko neatsitiko. Kai prieinu iki septyniolikos, jis kreipiasi į mano senę, kuri, apžvelgdama savo šukuoseną, vis dar tebestovi prieš veidrodį. Jis žiūri į ją ir akis ir sako:

- Kaip tu manai, ar neturi senis uostomojo tabako? Niekada nežinau, ko tau gali prireikti vakarėlyje. Kartą buvo taip: mes sėdėjome aplink stalą su uostomojo tabako žiupsneliu ant viršutinės lūpos. Tas, kuris ilgiausiai už visus išsilaiko nesusijuokęs, gauna vyno bonką. Velniškai smagus žaidimas!!

- Uostomojo tabako senis dabar neturi, - sako mano senė.

- Na, o tu, žinoma, neišsilaikėi ir sukikenai, - įterpia Ingrida. - Ir jau, aišku, tik ne tu išlošei vyną!

- Tu taip manai, mergiūkšte? - klausia Birgeris ir erzindamas plekšteli jai.

- Nustok, - purkštuoja Ingrida. - Štai tavo kaklaraištis.

Dieve mano! Kaipgi tai atsitiko? Kodėl tikrai aš sėdžiu ramiai? Kodėl tik man nežiūri į akis? Kodėl tik su manimi niekas nekalba? Bet juk visiškai taip pat su manimi elgėsi ir tuomet, kai dar tai nebuvo atsitikę, ir, vadinas, su tuo čia nėra nieko bendro. Ir tada aš sėdėjau lygiai taip pat, kaip dabar, apsimesdamas, kad skaitau laikraštį. Tada irgi niekas nesikalbėjo su manimi ir niekas nežiūrėjo man į akis. Aš puikiai atsimenu, jog kaip tik prieš tai sėdėjau ir galvojau: "Juk šitas namas mano. Aš jį pastačiau savo rankomis. Aš dirbau kaip vergas, kad jums jį pastatytiau. Tuojau, pasibaigus pamainai, važiuodavau dviračiu į dykvietę ir dirbdavau iki tamsos. Beveik visas šventes aš praleidau čia, dirbdamas po dešimt dvylika valandų iš eilės.

(B. d.)

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

"Ileiskim biedną žmogų..."

Maždaug prieš porą metų mūsų mieste buvo toks ne visai ellinis atsitikimas.

Viena stambi lietuviška organizacija ruošė vakarėlį su gera programa: buvo statomas naujas, originalus, jaudinančiai patriotinio turinio veikalas. Veikalo autorius ir režisorius, galbūt norėdamas, kad apie vaidinimą būtų plačiau spaudoje parašyta ar dėl kokių kitų gražių sumetimų, iš organizacijos vadovybės pats savo iniciatyva išsirišpino teisę pasikviesti su nemokamais bilietais kelis asmenis, kuriuos jis laikė pajėgiais jo veikalą suprasti, kritiškai įvertinti ir gal vėliau ką spaudoje apie spektaklį parašyti. Trumpai kalbant, jis norėjo veikalo kritikų ar recenzentų ir patvarkė taip, kad tos rūšies darbininkams būtų parodyta įprasta kurtuazija.

Svečiams jau renkantis į vaidinimą, viena iš rengėjų prie įėjimo stalelio teikė tokius pasakutinius nurodymus bilietų pardavėjams:

- Nepamirškite, kad kai ateis ponas (toks ir toks...), jam duokit nemokamą bilietą. Duokit du bilietus - jam ir jo moteriai. Šeimynoje tik vienas tedirba, vaikai dar tebeina į mokyklą, sunkiai gyvena. Ileiskim biedną žmogų...

Tai buvo pasakyta ne pajuokai, bet rimčiausiai ir su aukščiausio žmogiškumo įsitikinimu. Tuo biednu žmogumi, apie kurį čia ėjo kalba, buvau aš. Kai vienas iš to pasikalbėjimo liudininkų, senas Amerikos lietuvis, vėliau man papasakojo šį nuotykį, tokią rengėjų pažiūrą į laikraščių bendradarbių jis laikė pažeminančia ir įžeidžiančia. Aš nesutikau, nes čia buvo pasakyta teisybė: nebuvau ir nesu labai turtingas, ir kas gal dar blogiau - tebeprisilaikau senos europietiškos, rusiškai lietuviškos pažiūros, kaip toje Ostrovskio dramoje, kad neturtas ne yda.

Atrodo, jo neįtikinau. Nes jis buvo daugiau pripratęs prie amerikoniškos pažiūros, kad neturtas - tai yda. Jei tu vis biednas ir vis nemoki turto įsigyti, tai, matyt, su tavimi nekas. Arba tu pritingi, arba "lukės" neturi...

O praėjusį pavasarį mūsų mieste turėjo kitą - visai priešiną nuotykį.

Antra lietuviška organizacija taip pat ruošė vakarą - dar rimčiau ir dar geresnį. Programoje buvo, jei taip galima pasakyti, originali lietuviška kaimiška operetė, su artistais, dainininkais, muzikantais, choru, - ligi šiol stambiausias, brandžiausias ir geriausias teatrinis pastatymas, kurį kada pajėgė paruošti Los Angeles lietuviai. Veikalo autorius ir režisorius (Gasparas Velička) taip pat norėjo į spektaklį savo svečiais pakviesti keletą asmenų, kuriuos jis žinojo veikalu domintis ir net

ketinant vėliau spaudai ką parašyti. Norėjo ne dėl savęs, bet ypač dėl tų jaunų artistų ir dainininkų, kurie per ištisas savaites laisvalaikiais sunkiai, labai pasiaukojančiai ir kantriai ruošėsi spektakliui. Juk būtų teisinga, kad tokio gražaus meninio žygio pėdsakai įtėtų į Amerikos lietuvių kultūros istoriją ir pasiųktų nors spaudos puslapiuose. Kitais amžinai dingsta, uždangai paskutinį kartą nusileidus.

Man pačiam, vienam iš tų kelių kviečiamųjų, buvo labai idomu toks stambesnis mūsų kolonijos menininkų užsimojimas, ir spektaklio išvakarėse specialiai nuvykau pas autorių smulkiau susipažinti ir išsikalbėti apie veikalą, jo pobūdį, visas pastatymo aplinkybes, režisūrinius užmanymus, atskirų aktorių ir jų vaidmenų charakteristikas, dekoracijas, kostiumus ir t.t.

Bet režisoriaus prašymas pasikviesti svečiais spaudos atstovus šį kartą nepraėjo. Organizacijos vadovybė jo pasiūlymą "išleisti biednus žmones" atmetė: esą, mūsų darbas yra idealistinis, visi dirbam už dyką ir aukojamės, tai atliekame iš tautinės pareigos ir manome, kad tokią pat pareigą turi atlikti ir visi recenzentai, korespondentai ir foto reporteriai. Labai prašom, tegu ateina, bet už bilietus turi patys užsimokėti...

Taip dalykams išryškėjus, laikraštininkai į vakarą vistiek atėjo, bet apie šį visai gerą spektaklį mūsų spaudoje vėliau nepasirodė nei vienos kritikos, nei vienos recenzijos, nei vienos nuotraukos ir net jokios kiek platesnės korespondencijos. Lyko skriauda aktoriams, rengėjams, režisoriui ir muzikos vedėjui, skriauda ir Amerikos lietuvių kultūros istorijos metraščiui. Los Angeles lietuvių laikraštininkai, iš anksto nei ne-

straipsnius, korespondencijas, pranešimus, siunčia nuotraukų, pasakoja ir rodo, kur, anot Kunininkų, kurie per ištisas savaites laisvalaikiais sunkiai, labai pasiaukojančiai ir kantriai ruošėsi spektakliui. Juk būtų teisinga, kad tokio gražaus meninio žygio pėdsakai įtėtų į Amerikos lietuvių kultūros istoriją ir pasiųktų nors spaudos puslapiuose. Kitais amžinai dingsta, uždangai paskutinį kartą nusileidus.

Ar lietuvių visuomenė, draugijos, organizacijos, mažesni ir didieji sambūriai tame kasdienos darbe padeda mūsų laikraštininkams ir fotoreporteriams, ar palengvina jų pastangas, ar laikosi tų taisyklių ir papročių, kurie jau iš seno yra nusistovėję spaudos atstovų atžvilgiu kiekvienoje civilizuoje visuomenėje? Atsakymas "taip" būtų tik labai retų išimčių atvejais; atsakymas "ne" būtų beveik visuotinis.

Ir štai čia tuoj iškyla tas mūsų jau paminėtas "visų lygios tautinės pareigos", "visų lygaus pasišventimo" klausimas. Organizacijos ir draugijos, ką ruošdamos teisingai sakosi, kad jų nariai dirba ir aukojasi be atlyginimo lietuvių, mūsų politikos bylai padėti ar mūsų kultūrai ugdyti, atiduoda tam savo laisvalaikius, dar pinigų aukoja, už įėjimo bilietus apsimoka ir t.t. Neneigtina, kad tokie tvirtinimai turi svorio, bet kas liečia spaudą ir jos darbininkus - tokie pasiūlymai tėra labai lengvo svorio. Draugijos ruošia paminėjimus, vakarus ar kitokias vertas spaudoje aprašyti iškilmes per metus kartą, du ar tris, ir jų nariai išsijusę idealistiškai pasidarbuoja. Beveik visuomet lygiomis pasidarbuoja ir toms draugijoms priklausančią laikraštininkai. Tačiau ar būtų teisinga ir ar jie gali visoms draugijoms lygiai darbuotis, kai jų ko-

Nereikalaukit iš recenzentų, korespondentų, fotoreporterų bilietų... - Laikraštininkams turėtų būti atidarytos durys į visus parengimus.

sitarę, solidariai kaip vienas "sustreikavo".

Ar jie blogai ir nepatriotiškai pasielgė? Man rodos, labai gerai, ir reikėtų pagaliau, kad panašiais atvejais taip pasielgtų ir kitų lietuviškų kolonijų korespondentai. Tai gal vienintelis būdas paskatinti vienai teigiamai reformai spaudos ir visuomenės santykiuose.

Dar bus šimtai lietuvių vyrų ir moterų, kurie abiejose Amerikose, Australijoje, laisvoje Europoje, visur, kur gyvena pasisklaidę mūsų tautos vaikai, - rašo lietuviškai spaudai

kioje didesnėje kolonijoje yra daug ir tokių svarbesnių "parengimų" per metus būna kelios desimtys ar, kaip Chicagoje, gal net keli šimtai?

Mūsų visuomenė, ypač visų organizacijų vadovybės turėtų būti pratinamos, sakyčiau, net "auklėjamos" traktuoti mūsų spaudos darbininkus nebe senoviškai žemažiūriškai, bet moderniškai.

Jos turėtų įprasti į visus savo parengimus kviesti spaudos atstovus, kaip kviečiami reikalingi svečiai, sudaryti jiems geriausias sąlygas žinias gauti, pama-

Lietuvių Žurnalistų Sąjunga tremtyje yra pasidariusi gal viena iš neveikliausių organizacijų, nors ją organizuojant buvo įdėta daug gražių vilčių. Kur tos neveiklos priežastys? Kviečiame laikraštininkus pasisakyti. Gal tas pažadins ją iš letarginio miego. Nuotraukoje: Pirmoji Lietuvių Žurnalistų Sąjungos tremtyje valdyba. Iš kairės sėdi: H. Blazas, S. Urbonas, J. Kardelis, A. Merkelis (pirmininkas), V. Brazilius. Stovi: J. Vaidelys, K. Obolėnas ir J. Cicėnas. Trūksta kun. V. Bagdonavičiaus.

Borjero nuotrauka

ŽURNALISTŲ SUVAŽIAVIMAS, KURĮ BOIKOTAVO ŽURNALISTAI

Chicago ir apylinkės žurnalistų suvažiavimas, sušauktas Chicago žurnalistų skyriaus valdybos spa-

lio 3 d. Jaunimo Centre, sušilaukė didesnio susidomėjimo kitų tarpe, nei pačiuose žurnalistuose. Be konsu-

kaus ir kantraus šio reikalo sprendimo.

1. Visa mūsų lietuviškoji spauda turėtų plačiau ir dažniau aiškinti savo skaitytojams ir ypač lietuviškų organizacijų vadovybėms, kaip yra įprasta pasaulyje traktuoti laikraštininkus ir su jais bendradarbiauti, abipusiškai palengvinant ir tobulinant bendrųjų siekimų įgyvendinimą.

2. Laikraščiai galėtų instruktuoti savo bendradarbius aprašyti tik tuos lietuviškus įvykius, asmenybes, bendros ar svarbesnės lokalinės apimtys pasireiškimas, kur jų korespondentai buvo kviečiami ir jiems sudaromos palankios sąlygos uždaviniui atlikti, ir visada padaryti priekalštų rengėjams ar draugijoms, kur šia prasme būtų trūkumų.

3. Laikraštininkai ir fotoreporteriai (LŽS nariai ir nenariai, bet pastovūs spaudos bendradarbiai) atskirose vietovėse turėtų sudaryti savo ratelį ar "klubą", idant jo dalyviai būtų žinomi ir pažįstami vietos visuomenėi, kaip atsakingi laikraštininkai, į kuriuos įvairios draugijos bei asmenys galėtų kreiptis ir palaikyti nuolatinius santykius. Pačių laikraštininkų ratelio uždavins būtų laikytis spaudos etikos kodekso, šalinant iš "spaudos darbo" tuos dažnoje kolonijoje priverčiusius anoniminius vikšrus ir parazitus, kurie be jokios asmeninės atsakomybės, slapvardėmis prisidengė, tik suvedžioja savo privatinės sąskaitas, verčiasi šmeižtais ar savo pačių sufabrikuotų gandų ir prasiimanųjų skleidimu.

4. Laikraščių redakcijos dėty žinias, gaunamas tik iš joms žinomų, patikimų ir atsakingų bendradarbių, pirmoje vietoje priklausančių žurnalistų sąjungai ar lokaliams spaudos bendradarbių rateliams, - kitaip sakant, iš laikraštininkų, kurie dirba spaudos darbą, įsitraukdami visą jo atsakomybę, įsitraukdami kultūringos spaudos etikos nuostatus, nebijantieji po savo darbais pasirašyti ir kaip tokiu žinomi savo aplinkos visuomenėi.

Jei to pasieksime, žurnalistas toliau nebebus su skausmu ar net pažeminimu išleidžiamas be bilieto į mūsų viešus parengimus, spektaklius, koncertus ar suvažiavimus, kaip "biednas žmogus". Jis ten bus kviečiamas, kaip rimtas, reikalingas ir būtinas mūsų visokiariop lietuviško gyvenimo kronikininkas - korespondentas, fotoreporteris, recenzentas, kritikas ar šiaip jau straipsnių, apžvalgų ir įspūdžių rašytojas.

Pabaigai norėčiau pridėti keletą pasiūlymų (gal ne iki galo apgalvotų, bet kylančių iš pirmo įspūdžio bei instinkto), kaip galėtume praktiškai eiti prie sun-

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Dail. J. Pautieniaus darbų paroda vyksta New Yorke, Almaus galerijoje. Po to jo darbų paroda vyks Baltimorėje. Ji bus atidaryta lietuvių salėje spalio 31 d. Iš čia paroda bus perkelta Philadelphiaj. Nuotraukoje dail. J. Pautieniaus "Vaikai parke".

(Nuketa į 5 psl.)

Žvalgybų kova 8

CINERAMA REIŠKIA PAVOJŲ GYVYBEI

Nuo tos dienos, kurią Borisas Morrosas, pateikdamas kompromituojančias žinias apie amerikinių generolų, taip sėkmingai išlaikė sovietinės žvalgybos egzaminus, praėjo 11 metų. Per tą laiką, FBI palaiminamas, jis atliko daug "patarnavimų" sovietams. Apie juos dar bus kalbama vėliau, o tuo tarpu - ištaisais metais lauktos telegramos istorija.

Šalta 1957 m. žiemos diena. 6 valanda ryto. Morrosas guli viename "Keturių metų laikų" viešbučio kambaryje Maksimiliano gatvėje, Muenchene. Lauke dar tebėra tamsu. Gatvės lempų šviesa silpnai skverbiasi pro užtrauktas šilkinės užuolaidas.

Morrosas šią naktį visai neužmigo. Po kelių valandų jo lėktuvas išskris į Vieną. Ten jis turės susitikti su sovietiniu pulkininku, rusų špionažo Austrijoje viršininku. Ne naujas laukiamas uždavinys neleido jam miegoti. Per pastaruosius 11 metų tokių uždavinių jis buvo nemažą gavęs.

Bet pastaraisiais mėnesiais jis jaučia, kad ledas po jo kojomis tirpsta. Atmintyje nuolat išskyla gražios, nors jau ir peržydėjusios, moters atvaizdas: Marta Dodd!

Jau tada Berlyne Marta jį įtarinėjo išdavimu. Dabar ji Meksikoje, saugi. Ką ji žino? Ką ji tada pranešė Maskvai?

Mažasis, plikasis žmogelis staiga pajunta amžiaus našta. Jau daugiau kai 11 metų jis vaikščiojo siauru takeliu ant bedugnės briaunos. Jis žino neatšaukiamuosius slaptybių tarnybų įstatymus. Galbūt ši kelionė į Vieną yra paskutinis gyvenimo žingsnis.

Jo ausis staiga pagauna žingsnių garsą koridoriuje. Viešbučio patarnautojas atneša batų: Morrosas žvilgtelėjo į šviečiančias laikrodžio rodykles. Jis atsisėdė lovoje. Žingsniai nenuolsta. kažkas stovi ties jo durimis.

Iš po pagalvio Morrosas išsitraukia savo pistoletą. Įtemptai klausosi. Nieko. Griebti telefoną? Ar jau atėjo valanda, kuri vieną kartą ateina visiems šnipams? Galbūt jis jau nebe-

matys Vienos, kurioje pradėjo savo keistąją karjerą...

Pagaliau: nutolstančių žingsnių garsas. Morrosas griebia kišeninę lemputę. Apšviečia duris.

Staiga jis prapliumpa juoku. Nervingu, konvulsingu juoku, kuris ištinka žmogų, kai jis suvokia kad pavojus praėjo...

Telegrama. Nieko daugiau, tik telegrama. Tarnautojas po durimis pakiso telegramą.

Jis atsikelia ir nueina prie durų. Jis pakelia telegramą, bet tebėra toks atsargus, kad nedega šviesos. Tik grįžęs lovon, užžiebia lempą.

Jis atplėšia telegramą. Ji iš New Yorko. Joje tik vienas žodis: CINERAMA.

Jei kambarin būtų įėjęs plėšikas su nukreiptu į jį pistoletu, žmogus nebūt labiau išsigandęs, kaip dabar. Vienuolika metų jis laukė tokios telegramos. Sutartas žodis keitėsi, bet jo prasmė liko ta pati.

Telegrama yra iš FBI. Ir CINERAMA reiškia: "Bėk. Tavo gyvybė pavojuje!"

Morrosas griebia telefoną: - Kada sekantis lėktuvas į New Yorką?

- Manau, kad už dviejų valandų, Mr. Morros.

- Užsakykite man vietą. Bet kokia kaina. Girdite - bet kokia kaina!

- Ar Vienos bilietą gražinti?

- Ne, dėl Dievo meilės, nei Pasilaikykite jį.

Tarnautojas stebisi tokia amerikiečio susijaudinimu. Tačiau jo nustebeimams dar ne galas.

Kai keistasis svečias už valandos išeina iš kambario ir apmoka sąskaitą, jis neleidžia iš kambario atgabenti lagaminą. Jis tepasiima tik portfelį. Jo lagaminas lieka viešbutyje. Kad jis pažastyje turi pasikabinęs savo pistoletą, tarnautojas to nežino.

Dar keisčiau - tas labai skubąs svečias neleidžia iššaukti taksio. Jis pėsčias žingsniuoja iki Režidencijos teatro, ten įsėda automobilin, už kelių garvių išlipa, įsėda kitan. Aerodrome atsiranda, prieš pat lėktuvui išskrendant New Yorkan.

1957 m. sausio 20 d., 6 val. vakaro, Borisas Morrosas lipa į Washingtono greitąjį traukinį Pensylvanijos stotyje, New Yorke. Nuo tos akimirkos, kai jis išlipa iš lėktuvo La Gardijos aerodrome, nuo jo šono neatsitraukia du vyrai. Jų kišenėse - šūviniai paruošti pistoletai.

Tai FBI detektyvai. Jiems pavesta Borisą Morrosą, didįjį JAV kontra-snipą pristatyti į slaptosios tarnybos rūmus Washington.

Nervingas žmogelis, kuris visada sugebėjo taip gražiai nuslėpti amžių, šį kartą visiškai atrodo pasenęs, kai susitinka su slaptosios tarnybos viršininku.

- Mes džiaugiamės, kad tamsta sveikas grįžai, - sako šešas, - Tamstos gyvybė kabojo ant plauko. Maskva buvo įsakiusi tamstą pagauti gyvą ar mirusį.

- Išdavimas? - mikčioja Morrosas.

- Išdavimas ar ne - žaidimas baigtas.

Šešas uždeda ranką ant žmogelio peties:

- Bet tamsta gali didžiūotis, kad puikiai pasitarnavai šiam kraštui. Berods, jau arti 12 metų, kai tamsta pirmą kartą peržengei šių rūmų slenkstį. Pagalvok apie tuos 12 metų. Ar tai ne atsimintinas laikotarpis?

Morros atsisėdė į fotelį. Tik dabar jis suvokia, ką 12 metų reiškia žmogaus gyvenimui.

Dvylika metų, per kuriuos ne sekunde nebuvo galima nusiimti užsidėtosios kaukės.

Dvylika metų, per kuriuos savas gyvenimas buvo tik priedan-

ga antrajam gyvenimui.

Dvylika metų, per kuriuos nebuvo galima žinoti, ar kitą rytą dar pamatysi tekančią saulę.

Ir ko per tuos dvylika metų neatsitiko...

(Tęsiny: atominių šnipų lizdas)

Komunistinės Kinijos...

(Atkelta iš 1 psl.)

įsteigs specialius drausmės bei baudžiamuosius dalinius.

Kolektyvizacija Kinijoje buvo vykdoma pagal įprastinę bolševikų schemą. 1950 metais buvo įvykdyta "žemės reforma" - sklypų dalinimas bežemiams. 1954 m. ta žemė buvo atimta, ir gyventojai suvaryti į kolchozus. 1957 m., Maocetungas pradėjo "trumpąjį kelią į socializmą": 740,000 kolchozų buvo sujungta į 26,000 komunų, po 20,000 - 60,000 žmonių kiekvienoje. Kariuomenė suvarė Kinijos kaimų gyventojus į paskubomis pastatytus barakus, suskaldė šeimas į vyrų, moterų ir vaikų stovyklas.

Apie 60,000 kiniečių, buvusių žemdirbių, turėjo dirbti "diendaržių liejyklose" - paskubomis pastatytose molinėse krosnelėse tirpyti iš kiemų ir laukų surenkamą geležies laužą, kad plieno produkcija "pralenkus Angliją". Kiti turėjo auginti maistą didelėse žemės ūkio komunose.

Tai buvo neįsivaizduojamo eksperimentas. Skubdami įvykdyti "didįjį šuolį į priekį", partijos tijūnai vertė gyventojus dirbti dienomis ir naktimis.

1958 m. pabaigoje buvo paskelbti duomenys, proklamuoja laimėjimą. Tuo metu pasauliui net pasirodė, kad Maocetungas paveržias iš Chruščiovo pirmavimą komunistiniame pasaulyje.

Pats Chruščiovas priėmė tuos kiniečių "statistikų" duomenis už tikrą pinigą ir šių metų pavasarį paskelbė, kad komunistinis pasaulis jau pagamina pusę pasaulio grūdų derliaus, o 1965 m. pagamins daugiau kaip pusę pramonės gaminių.

Bet rugpiūčio mėnesį Kinijos komunistų partijos komitetas viešai pripažino, ką gyventojai jau seniai žinojo. Grūdų 1958 metais gauta tik 250 mil. tonų, o ne 375 mil. Tik 8 tonos, o ne 11 tonų, plieno gauta iš daržų liejyklių - ir tas ne visas buvo tinkamas naudoti. Milžiniškas bandymas baigėsi milžinišku nepasisekimu. Pradėta švelninti kolchozinimą; kiemų liejyklos panaikintos.

Po Chruščiovo apsilankymo Pekine pasklido gandai, kad Maocetungas prašęs sovietinės pagalbos žaliava ir mašinomis.

MAOTEMATIKA

Partijos kalbėtojas viename Kinijos kaime baigia savo išvedžiojimus:

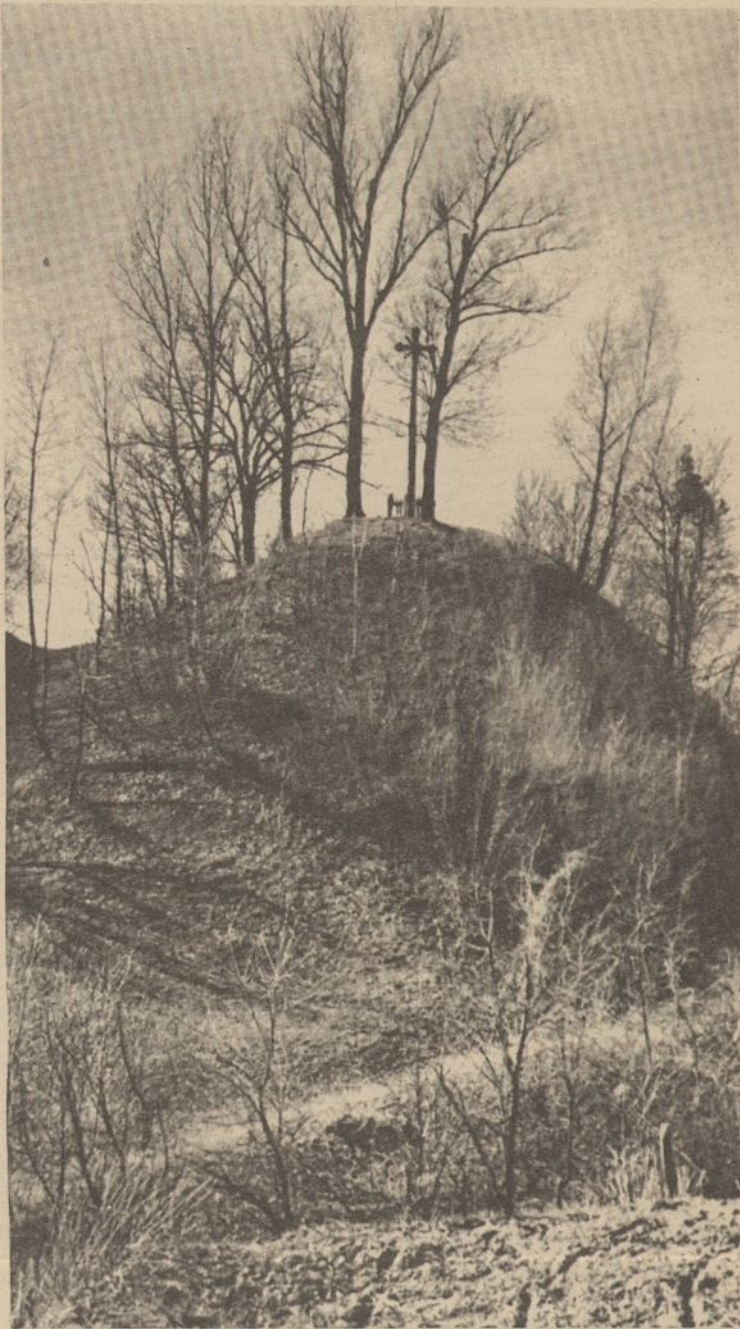
- Kaip susidarė skirtumas tarp plano išpildymo duomenų ir tikrųjų produkcijos skaičių, jau jums išsamiai išaiškinau. Ar dar kas turi klausimų?

- Taip, - atsiliepia kažkas iš paskutinės eilės. - Ar pagaliau tie naujieji skaičiai sutampa su pirmaisiais ar ne?

- Išidėmėk, - pasako partijos atstovas, - tie skaičiai turi sutapti, nes jie atsiųsti iš partijos. Jei jie nesutaptų, partija iš anksto būtų paskelbusi kas yra jų kaltininkas. (tp)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Garsi yra Punia...

Garsi yra Punia ir jos piliakalnis, dzūkų vadinamas Margio kalnu, savo praeitimi ir pasakojimais. Archeologai tvirtina, kad čia žmonių gyventa dar akmens amžiaus laikais. Šiandien Punios piliakalnis, ant kurio senovėje stovėjo apsauginė pilis, griūva, ir iš po žemės, lietaus nuskalaujamy šlaitų, kartais išlenda pilies gynėjo kaulai.

Kryžiuočių ordino kronikoje išliko tokia žinutė: 1336 metų vasario mėnesį kryžiuočių magistras Altenburgietis pasikvietė pagalbon iš įvairių Europos šalių riterius ir suorganizavo Pilėnų užpuolimą. Štai ką kalba ordino kronika apie tą mūšį:

"...Magistras tarėsi daryti žygį į Lietuvą su visa savo pagalbininkų galia. Vasario 25 dieną jie apgulė Pilėnų pilį, ją kelias dienas vieną po kitos nuolat puldami. Lietuviai gynėsi vyriškai. Buvo joje 4,000 apsiginklavusių vyrų. Jie buvo subėgę į gerą apsaugą iš visos apylinkės kaimų su šeimomis, galvijais ir visu turtu ir lobiais, kai išgirdo riterius atvykstant. Riterių pulkas buvo ištroškęs jų lobio ir visokeriopai stengėsi įkopti į pilį. O lietuviai pasiryžo bet kam, tik neatiduoti pilies ir nepakliūti priešui nagus, ypačiai dėl krikščionių tikėjimo, kurio taip baisėjosi, jog veikiau norėjo mirti. Šį kartą jie visai nežmonišku būdu tai įrodė ir įvykdė. Pajutę, kad negalės ilgiau laikytis, kadangi pylimas ir užtvaros, nuolat puolamos, jau buvo pralaužtos ir iš dalies sunaikintos, uždegė didžią ugnį, sumetė į ją visas gėrybes, nugalabiję visas moteris ir vaikus ir, sumetę lavonus į ugnį, vienas po kito patys išsižudė.

...Vadas Margeris, nepaprastai stiprus karžygis, nežmoniškai priešinosi ginklų. Ne vieną galvą dar nuskynė, kol atidavė savąją. Pagaliau nebegalėdamas priešintis, šoko į tamsų rūsi, kur buvo paslėpęs savo žmoną, ir nužudė ją vienu smūgiu. Tada persiskrodė sau pilvą ir, sukritęs šalia žmonos, nelaimingai mirė. Tvirtovė buvo sudeginta, iš pamatų išversta ir su žeme sulyginta. Taip riteriai grįžo į Prūsus sužeisti ir be grobio, išskiriant galvijus..."

Pilėnų gynimas ir tragiškas gynėjų žuvimas vėliau tapo siužetu daugelio XIX amžiaus rašytojų kūriniais. 1854 metais L. Kondratavičius (Syrokmlė) parašė heroiską poemą "Margier". 1881 metais J. Kraševskis parašė vieną geriausių savo istorinių veikalų "Kunigas", kuriame vaizduoja Pilėnų gynimą. Po Antrojo Pasaulinio karo kompozitorius V. Klova sukūrė operą "Pilėnai".

Dėl romantiškų Punios apylinkių ir dingio piliakalnio visi senieji rašytojai Pilėnais laikė Puniją. Todėl Punios vardas siejamas su didvyrišku Pilėnų gynimu nuo kryžiuočių. Šiandien archeologų ir istorikų uždavinys - iširti, kur iš tikrųjų buvo Pilėnai.

Žurnalistai...

(Atkelta iš 4 psl.)

dėtą vykdyti sumanymą - pastatyti Vincui Kvieskai, kooperatininkui ir žurnalistui, paminklą Chicagoje. Seniai pradėtą, bet lėšų stokos iki šiol nebaigtą sumanymą dalyviai čia pat parėmė, suaukodami kelias dešimtis dolerių.

Pirmajam Chicagos apylinkės suvažiaivimui, atidarytam skyrtaus pirm. A. Gintnerio, vadovavo žurn. Turutė iš Grand Rapids ir Dr. K. Sruga iš Cicero, o sekretoriavo P. Dirkis iš Chicagos.

A. Gintneris, atidarydamas posėdį, trumpai nusakė Lietuvų žurnalistų s-gos, įsteigtos prieš 30 m. Kau-nė, istoriją. Susikaupimu pagerbti mirę ir žuvę lietuviai žurnalistai. Pamaldas už juos, prieš suvažiaivimo atidarymą, Jėzuitų koplyčioje atlaikė Laiškų Lietuvosiams redaktorių kun. J. Vaišnys, S. J.

Gausiau patraukė į balių

Į spaudos balių, surengtą Pakšto svetainėje, žmonių susirinko jau apie 200. Mėnėnėje programoje publikai ypatingai patiko solistė Prudencija Bičkienė, kuri dar kartą pademonstravo savo stiprų balsą ir puikią pastarųjų 2 metų pažangą. Vaičiūnienė padėklą a v o kelis naujus savo eilėraščius. Alb. Valentinas, A. Baronas ir J. Susmaras pateikė feljetonų. Programai vadovavo A. Brinka. Grojo Pakšto kapela. Užkandžiais pasirūpino Z. Juškevičienė, o J. Vaičiūnas tvarkė bufetą.

J. Rudnietis

Viktoras Veselka medžio liaudies motyviniais dirbiniais yra žinomas ne tik lietuviuose, bet ir kitataučiuose. Jo kūrinias randame pas Michigano gubernatorių Williams, senatorių Douglas, aktorių Mario Lanza, R. Boden - Powell, Adenauerį ir kitur. Maža rasime lietuviškų šeimų, kurios neturėtų Viktoro Veselkos Vargo Mokyklos, koplytelių, kryžių, lėkščių, stovylėlių ir kita. Jis savo kuklų laisvalaikį paaukoja, kad lietuviški liaudies motyvais dirbiniai būtų populiarinami ir tuo pačiu garsinamas Lietuvos vardas. Nuotrauka viršų: Trys kryžiai. Apačioje: lėkštė "Pabaigtuvės".

GYDYTOJŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

Iš pranešimo lietuvių gydytojų suvažiavime

Amerikos lietuviai gydytojai Nepriklausomybės laikais, palyginant, retai lankydavo Lietuvą. Kaip gražų pavyzdį noriu paminėti man vieną žinomą atsitikimą. Velionis Dr. Pranas Vaišnora (Weiksner), Worcester, Mass., su savo žmona gallesingą seserį, abu čia gimę lietuviai, ir dr. D. Pilka, Boston, atvyko į Lietuvą 1932 m. Jėdų praleido apie metus laiko Kaune, pasitobulino medicinoje ir lietuvių kalboje. Lankė ligonines ir klinikas, klausė profesorius paskaitų, susipažino su studentais medikais ir gydytojais, turėjo progos iš arti pažinti Lietuvos gyvenimą.

Gaila, kad šių dviejų Amerikos lietuvių gydytojų pavyzdys nerado daugiau pasekėjų, nes paprastai Amerikos gydytojai važiuodavo studijuoti į Vakarų Europos miestus - Paryžių, Berlyną, Vieną, Romą ir kitur.

Man teko pažinti abu daktarus - Vaišnora ir Pilką, kada jie lankėsi Lietuvoje. Džiaugiausi matydamas, kaip jie darė pažangą lietuvių kalboje ir savo profesinėse studijose. Ir tą jų dėmesį Lietuvai noriu paminėti su ypatinga pagarba.

Čia nekalbu apie trumpalaikius Amerikos gydytojų apsilankymus nepriklausomybės laikais pamatyti Lietuvą, kaip gimtąjį arba savo tėvų kraštą, nes jų tikslas buvo kitas. Reikia paminėti dar šių 1959 m. Amerikos "raudonų" lietuvių dvi ekskursijas į Lietuvą, jų tarpe buvo 3 gydytojai (Margeris, Stanislovas ir Kaškaitis) ir iš ten atsiųstą su žurnalais Zimona, kurį bolševikų spauda vadino "dziku", o iš tikrųjų jis žydas. Į tokias propagandines ekskursijas, sudarytas iš Maskvos simpatikų ir agentų, rimtai žiūrėti negalima. Reikia kantriai laukti, kol atsiras keglas kiekvienam lietuviui beklūčių pamatyti savo gimtąjį kraštą.

Mano padarytas (J.V.) gydytojų visuomenininkų senos kartos sąrašas rodo, kad lietuvių bendruomenės gyvenime ir spaudoje daugiausia pasižymėjo gimę lietuviai gydytojai. Dr. Jonas Šliupas užima pirmą vietą Amerikos lietuvių gydytojų tarpe, kaip didelės iniciatyvos visuomenės veikėjas ir rašytojas. Nors Mykolas Romanas sako, kad J. Šliupas nebuvo originalus, o daugiau kompiliacinis rašytojas.

Dauguma Amerikos lietuvių gydytojų, paminėtų mano sąrašė, yra gimę Lietuvoje. Jų galvojimo būdas ne daug kuo skiriasi nuo to paties laikotarpio Lietuvos gydytojų. Daugelis jų augo ir brendo "Aušros" ir "Varpo" idėjų įtakoje, kiti dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. Ir tie gydytojai ateiviai buvo ir pasilikę aktyviausi visuomeniniams ir tautiniams darbams. Gydytojai, lietuviai, čia gimę ir augę, tokios gyvos veiklos lietuviškam darbui nerodo. Kaip ir daugeliui čia gimusių, jiems trūksta lietuvių dvasios ir lietuvių mokyklos auklėjimo. Jie nesijaučia sąmoningi lietuviai ir nenori skirtis nuo tikrų amerikiečių. Išimti sudarė jau mirusi dr. Baltrušaitienė, savo laiku

DR. V. TERCIJONAS

žymų rašytoja, ir "pirmutinis kūdikis gimęs New Yorke", ir dr. Aldona Šliupaitė, dr. Jono Šliupo duktė.

Mano sudarytam Amerikos lietuvių gydytojų sąrašė yra 34 gydytojai ir dantų gydytojai. Iš jų du gimę 1860 - 1869: Jonas Šliupas (1861 - 1944) ir Juozas Andziulaitis (1864 - 1916), abu mirę. Penki gimę tarp 1870 - 1879 m.: Andrius Graiciūnas (1870-1952), Antanas Bacevičius (1871-1937), Antanas Rutkauskas (1872-1947) Johanna Baltrušaitienė (1873-1950), Pranas Matulaitis (Dr. M. Lait) (1876-1951). Jie visi mirę.

Skaitlingiausia yra 16 gydytojų grupė, gimusių tarp 1880 - 1889; išskyrus dr. A. Šliupaitę, visi kiti gimę Lietuvoje. Šitai grupei priklauso: Jonas Jonikaitis (1881-1942), Juozas Jonikaitis (?-1922), Kazys J. Mykolaitis (1884-1942), Jonas Valukas (1883-), Jonas Miševičius (Message) (1884-), Jonas Kaškaitis (1885-), E. G. Klimas (1888-1937), Kazys Drangelis (1888-), Antanas Montvidas (1887-), Antanas Karalius (1888-1932), Algirdas Margeris (1888-), Domininkas Pilka (1888-), Aldona Šliupaitė (1886-), Antanas Žimontas (1882-1949), Antanas Zymantas (?), Steponas Biežis (1889-). Šita grupė turi daugiausia pasižymėjusių visuomenininkų ir tautininkų darbe gydytojų. Jie galėtų būti pasididžiavimu ne tik mažai šio krašto lietuvių bendruomenei, bet ir didesnėms tautom. Tik gaila, kad jie priartėja tokį amžių, kada žmogus traukiasi iš aktyvaus visuomeninio gyvenimo.

Gydytojų, gimusių tarp 1890 - 1899 m., yra 8, išskyrus dr. Paulionį ir gal dr. Bučnį, kiti gimę Lietuvoje. Jie pasižymi veikla, bet jų skaičius du kartus mažesnis už dešimtmetį 1880 - 1889. Čia priskiriami: Kazys Čerys (1890-1925), Mykolas Devenis (1891-), d.g. Bladas Venčius (1891-), d.g. Antanas Petrika (1891-), Pranas Žuravlis (Zurwell) (1892-), Jonas Bučnis (1892-), A. Račkus (1893-), J. Paulionis (1894-).

Gimusių tarpe 1900 - 1909 yra tik 3 gydytojai; du gimę Amerikoje, trečias dr. Bruno Zubrickas - Lietuvoje, 1902 m.; jis gydė dr. K. Grinių ir aprašė jo paskutinę ligą ir mirtį. Kiti du: Pranas Vaišnora (Frank Weiksner) (1901-1951) ir Andrius J. Akelaitis (1904-1955). Be abejonės jauni lietuvių gydytojai, čia gimusių, yra daug daugiau, bet jie jaučiasi kaip tikri amerikiečiai, o ne lietuviai. Jie mažai ar visai nedalyvauja lietuvių gyvenime ir jų vardai, kaip lietuvių, nėra plačiau žinomi.

Naujo gydytojų priauglio šiam krašte davė DP gydytojai, kurių tikras skaičius nežinomas, bet siekia apie 350. Jie atvykę iš Europos pagal DP įstatymą padidino neskaitlingą Amerikos lietuvių gydytojų šeimą ir įliejo naują jėgą į gestantį lietuvių tautinį gyvenimą. Šio krašto gy-

dytojo darbo sąlygos dažnai ji verčia būti siauro tipo profesionalu, kuris beveik neturi laisvo laiko visuomeninei ir tautinei veiklai.

Kaip spėja čionykščio gyvenimo stebėtojai, lietuviai gydytojai, kaip ir kiti DP, gali sulėtinti keliems dešimtmečiams suamerikonėjimą ir galutinę lietuvių asimiliaciją.

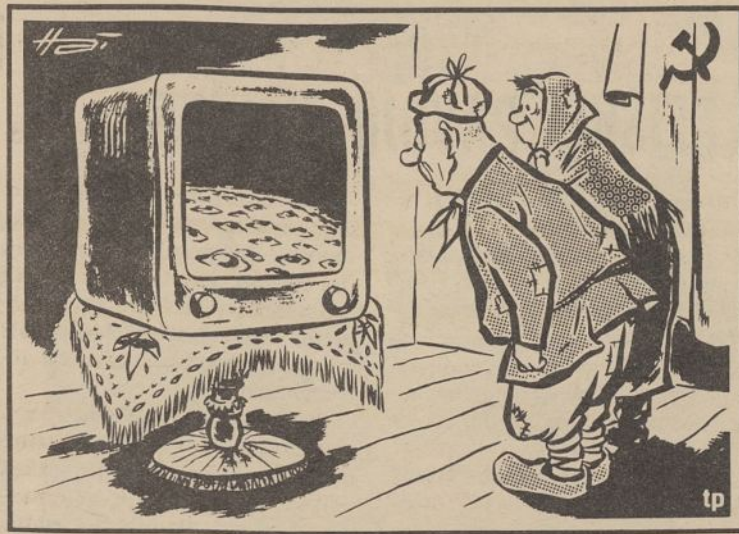
Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos didelis nuopelnas, kad ji stengėsi apjungti senus ir naujus ateivius gydytojus į vieną organizaciją, kad nereikėtų steigti kitos draugijos, o tik perorganizuoti seną, nuo 1912 metų veikiančią Draugiją ir jos įstatymus pritaikyti šių dienų reikálams. Tokio dviejų skirtingų kartų gydytojų bendradarbiavimo nematome kituose JAV miestuose, - New Yorke, Clevelande, Bostone, tik Chicaga davė gražų pavyzdį.

Gydytojų visuomeniškas pasyvumas, kurį matome mūsų draugijų veikloje, yra pastebėtas ir kitų. Taip, pavyzdžiui, 1957 m. "Aidų" N. 5 yra J. Alausiaus straipsnis "Lietuvių Kultūros Kongresą sveikinant", kur kalbėdamas apie mecenatus ir jų užduotį palaikyti tautinę kultūrą, autorius sako: "Jau yra mūsų tarpe pakankamai žmonių, galinčių ir privalančių mecenatškai įsipareigoti. Gausiai turime gydytojų, kurių dauguma yra labai gerai išsilukę. Užuo, tačiau, radę mūsų gydytojus kultūros mecenatais, nerandam jų ten, kur visus kitus randam. Išimčių, daugiau ar mažiau šviesių, yra visur. Bet, apskritai imant, daugelis mūsų gydytojų priklauso prie tų "kitų", kuriuose ir inteligentinius ir tautinius polėkius negalėtingai nustelbia "gero gyvenimo" troškimas. Sunku tiesiog tikėti, kad dar taip neseniai gydytojo vardas siejosi su idealistiniu tarnavimu savo žmonėms ir savo tautai. Basanavičius, Kudirka, Šliupas, Grinys, Staigaitis, Bagdonas ir eilė kitų buvo taip pat gydytojai. Turėtų teisės gydytojai jais didžiuotis ir šiandien, bet šiai teisei įgyti reikia patiem, bent iš tolo, bent siek tiek sekti jų pavyzdį".

Iš tos ištraukos matom, kaip gydytojai, kurių užduotis palaikyti kitų sveikatą ir gyvybę, patys mažai duoda pavyzdžių, kur jie stiprina lietuviškos minties ir dvasios gyvybingumą.

Kalbant apie Amerikos lietuvių gydytojo visuomeninį darbą reikia pabrėžti, kad jis turi sutikti su dr. Vinco Kudirkos statymais inteligentijai reikalavimais: gerai apsiginklavus medicinos žiniomis, neužsidaryt vien siauroje gydytojo specialybėje, o sykiu kelti viešą apvietimą, politinį tautos išsilavinimą, būti uoliu liaudies švietėju, tautinio susipratimo žadintoju.

(Bus daugiau)

- O kodėl negalėtumėm ten gyventi? Ir mėnuly tokios pat plėšininės dykumos...

Įsisteigė bendra nacių aukų organizacija

Šių metų vasarą Londone įsisteigė tremtinių, nacių režimo aukų, centrinis komitetas, pasivadinęs "Central Committee of Nazi Victims-Refugee in the Free World". Komiteto adresas: 18, Queens Gate Terrace, London, SW 7.

Komitete atstovaujami: estai, latviai, lietuviai, ukrainiečiai, čekai, lenkai ir kitos tautybės. Lietuvius šiame komitete įsipareigojo atstovauti D. Britanijos

Lietuvių Sąjunga (Lithuanian House, 1, Ladbroke Gardens, London, W. 11).

Kaip pagalbinis komiteto organas Vokietijoje veiks teisininkų kolegija, kurią sudarys visų komitete atstovaujamų tautybių teisininkai.

Skaičius buv. kacetrininkų tremtinių laisvajame pasaulyje, negavusių dar jokio atlyginimo, ar kurių pretenzijos buvo atmestos, siekia apytikriai 25-27 tūks-

tančius; vien lenkų yra apie 15,000.

Rezistentų suvažiavime Haagoje rugpjūčio mėn. buvo nusiskęsta, kad svetimsalių pretenzijos, palyginus su vokiečių kacetrininkų pretenzijomis, šališkai vertinamos. Svetimsalių reikalavimai veik be išimties būna atmetami. Dabar įsisteigęs centrinis komitetas stengsis, kad nacių aukų atlyginimo įstatymas būtų atitinkamai pakeistas, ir kad būtų įgyvendintas principas: lygios kančios — lygus atlyginimas.

Lietuviai, buv. kacetrininkai, yra daugumoje emigravę į JAV ir turi, berods, net dvi savo draugijas. (Neveikiančios. Red.). Pravar-tu būtų, kad jie energingai įsijungtų į įsisteigusio Londone centrinio komiteto darbą.

PATEISINIMAS

Agota palydi savo sirguliuojantį vyrą pas gydytoją, kur jis pagrindinai apžiūrimas. Po valandėlės gydytojas įeina į laukiamąjį ir sako:

- Ponia, man tamstos vyras nepatinka.

- Atvirai kalbant, jis man taip pat nepatinka, - atsako ji, - bet jis toks geras vaikams. (tp)

on AUTO INSURANCE

Telefona pašaukimas Jums gali sutaupyti daug dolerių apsidraudžiant Amerikos vienoj didelėj draudimo įstagoj. Pašaukus jokio įsipareigojimo.

PAULINA MOZURAITIS-BENNET
Insurance Agent
13706 Benwood Ave.
Cleveland 5, Ohio

SK 1-2183
NATIONWIDE
MUTUAL INSURANCE COMPANY
HOME OFFICE • COLUMBUS, OHIO

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WAlbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(ėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 East 185th Street
Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysite — niekad nesigailėsite!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Dr. Aldona Šliupaitė, dr. J. Šliupo duktė, gimusi Amerikoje ir priklausanči skaitlingiausiai lietuvių gydytojų grupei, gimusių tarp 1880 - 1889, šią vasarą lankėsi Clevelande. Nuotraukoje iš kairės (sėdi) Violeta Yčaitė ir Hypatia Petkuvienė (Los Angeles). Stovi: Dr. Aldona Šliupaitė ir inž. P. Žiūrys su žmona.

V. Braziliuo nuotrauka

Dirva ieško naujų skaitytojų

Laikraštį pastoviai gerinant ir ruošiantis nuo 1960 metų pradžios dažinti, labai reikalingi nauji skaitytojai.

Ateikit mums į talką. Užsakykit Dirvą savo artimiesiems, kurie dar jos iki šiol neskaity. Jei jūs žinote tokius savo artimuosius, ar kaimynius, kurie norėtų su Dirva susipažinti, mes jiems laikraštį siųsime nemokamai 4 savaites. Tuoj atsiųskite jų adresą.

Užsakydami ar rekomenduodami naudokitės čia spausdinama atkarpa.

Užsakau
Rekomenduoju Dirvą siųsti

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

Už naują prenumeratorių siunčiu \$.....

(Mano adresas)

• Kvietimų į muz. Alf. Mikulskio pagerbimą galima gauti iš anksto užsisakius Dirvoje, pas komiteto išdininką Justiną Miščiką (tel. MU 1-8966) ir pas kitus komiteto narius.

Pagerbimo iškilmės įvyks spalio 24 d. (šeštadienį) Čiurlionio Namuose, 10908 Magnolia Dr.

• ALRK Moterų Sąjungos 36 kuopa šių metų spalio 18 d., 5 val. po pietų Naujosios parapijos salėje, rengia tradicinę vakarienę.

Kodėl sekmadienį vakarieniauti savo namuose, kada čia, už tą pačią kainą, patieksime jums viščiukus ir lietuvišką dešrą, o pelnas bus skiriamas šiuo metu statomos mokyklos fondui.

Kuopos valdyba ir klebonas kun. J. Angelaitis maloniai prašo visus atvykti į šią vakarienę.

Muziko Alfonso Mikulskio augsinei sukakčiai paminėti
Komiteto atsišaukimas

Čiurlionio ansamblio dirigento muz. Alfonso Mikulskio 50 m. amžiaus ir 30 m. muzikinės darbuotės sukakčiai paminėti Clevelande suorganizuotas specialus komitetas.

Atsižvelgiant į Sukaktuvininko didelių nuopelnus lietuvių tautos kultūrai ir jos reprezentacijai kitataučių tarpe,

komitetas organizuoja Sukaktuvininko pagerbimą šių metų spalio 24 d. Čiurlionio Namuose, 10908 Magnolia Dr., Clevelande, į kurį atsilankyti kviečiama lietuvių visuomenė.

Ta proga numatoma lietuvių visuomenės vardu muzikui Alfonso Mikulskiui įteikti dovaną, prie kurios prisidėti pagal išgalę kviečiami visi lietuviai ir visos organizacijos.

Pinigus dovanai su sveikinimais prašome siųsti komiteto išdininko vardu šiuo adresu:

Mr. Justin Mischik,
9804 Empire Ave.,
Cleveland 8, Ohio.

Komitetas:

Inž. Pijus Žiūrys (pirmininkas), J. Stempužis, V. Kamantas, J. Daugėla, P. Blumentalienė, P. Karosienė, E. Stempužienė, Vl. Čyvas, St. Lazdinis, St. Barzdukas, J. Smetona, J. Virbalis, B. Gaidžiūnas, J. Miščikas, V. Rociūnas, F. Eidimtas, J. Nasvytis, E. Karėnėnas.

Parduodami du kilimai (carpetai)

9x12. Abu vienos spalvos. Geros rūšies, mažai vartoti. Šaukti IV 6-5279. (79)

Išnuomojamas 5½ kamb. butas

netoli šv. Jurgio bažn., nauja gazinė krosnis. \$65.00 mėn. HE 1-8516.

NAMAS NETOLI N. PARAPIJOS

Į šiaurę nuo Blvd. mūrinis ir medinis namas. 8 metų. 6 kamb. Colonial stiliaus. Kilimai. Kambarys rūsyje. Netoli Naujosios parapijos bažnyčios. Kaina — \$23,000.

De Vann Real Estate

535 E. 185 St.
KE 1-2227 (80)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Buvome, kaip ir jūs, vaikais ir jaunuoliais

Nauji geri reiškiniai mūsų studentijoje

Juozo Bačiūno mintis apie reikalingą lietuviams socialiniai įsipareigoti ir nešti atsakomybę emigracijoje pagal esamas sąlygas ir būtinumą, kurią jis iškėlė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavime, iki šiol, atrodo neįgavo suaugusiųjų visuomenininkų mintyse, žodžiuose ir darbuose. Bet toji mintis ima prigyti pažangaus studijuojančio jaunimo diskusijose. Ji pasirodė Neo-Lithuania korporacijos narių straipsniuose. Ji ima reikštis ir Santaros studentų mintyse.

Tenka džiaugtis Dirvos IX. 28 d. atspausu reportažiniu R. Mieželio straipsniu apie Santaros studentų suvažiavimą, jų organizacijos penkmečio progą, Ba-

čiūno vasarvietę. Džiaugtis tenka to suvažiavimo aprašymu, pavadintu "Atsakomąja jaunatvė". Tai juk reiškia džiugią socialinę pažangą toje jaunimo dalyje, kurią iki šiol matėme būriuojant individualizmo ir liberalizmo vėliavos ženkle.

"Atsakingo individualizmo ideologija" buvo bene svarbiausia to suvažiavimo paskaita, kuri ten ėjo šalia diskusijų kultūros, meno ir politikos klausimais. Tos paskaitos turinys ten aprašytas kaip "įsipareigojimas atnešti dovaną už laisvę", pasireiškiąs heroinėje ir humanistinėje plotmėje. Bet individualizmas, kaip ir demokratiškumas, turi savo aiškią definiciją ar

aprašymą. Lygiai kaip piknuojama demokratijos sąvoka, lygiai taip pat galime iškreipti individualizmą.

Jei dabar nebepasitenkinama senaisiais demokratijos ir individualizmo pasireiškimais, tai neturime "pilti naują vyną į senus prakurusius indus". "Atnešimas dovanos už laisvę" dar nesudaro socialinio įsipareigojimo ir atsakomumo ir tai nėra individualizmo turinys. Juk individualizmas pasireiškia dviem pavidalais: žmogaus ir socialinio vieneto būtybe (Being, Sein) ir individualinio vieneto funkcija. Pastaruoju atveju individualizmas pasireiškia daug plačiau, negu aprašymo nusakyta. Jis gali reikšti: biologijoj, zoologijoj, moksle, mene, filosofijoj, psichologijoj, pedagogikoj, istorijoj, teisėj, ekonomijoj, estetikoj, moralėj, etikoje, religijoj ir socialiniame gyvenime. Pasireiškimas tose srityse atskirai ir visuomenėje apibūdina asmenybę. Taigi, kai kalbame apie individualizmą, turime visiškai aiškiai pasisakyti, ar turime galvoj jo ontologinį ar funkcijoninį pasireiškimą, jo sritinį ar visuotinį pasireiškimą.

Individualizmas gamtoje turi didelės reikšmės. Ko būtų vertas mūsų gėlynas, jei jame nepasireikštų gėlių ypatumas ir įvairumas? Individualizmas moksle ir mene yra sudaręs didelį turtingųjų humanistinių pasireiškimais. Bet genijui reikia daug nepaprastų likimo dovanų ar gabumų ir daug mokslo, darbo ir drausmės. Vieni gi eiliniai žmonės gali daug ką pasiekti pasišventusiu darbu. Yra nelaimė, kai prieaugliai ir negenijai ima vaizduotis esą genijai. Heroizmas sudaro įvairūs kūrybingieji socialiniai veiksniai, bet ne individualizmas pirmoji vieta.

Individualizmas socialiniame gyvenime daugiau kenkia, negu padeda. Jis skatina nesipareigoti laisvoje visuomeninėje veikloje. Jis kursto kareivių pabėgti iš privalomo tėvynės kovos fronto. Jis provokuoja didybės maniją žmoguje ir bendruomenėje. Iš jo yra išaugusi viršžmogio (Ueber-Mensch) idėja. Jis veda prie diktatūros. Tat gali pasireikšti ne vien tik bolševizme bet ir nacionalizme bei demokratijoje. Juk tai matome net vertingame lietuvių socialiniame gyvenime emigracijoje, kai teoretinis marksistas, šalia žurnalistikos neįgijęs jokios kitos praktiško gyvenimo patirties, ima reikštis socialinio individualizmo priešingumais kovodamas dviem priešingais frontais: brieš bolševistinius marksistus už geležinės užangos ir kartu prieš tos kovos bendrininkus šiame krašte.

Socialinio individualizmo pasireiškimų matome ir kaikiuriuose "laisvės veiksmuose", kai ten kuris nors biurokratas, neturįs patyrimo socialinio ir valstybinio gyvenimo tvarkyme ir jį jau pamiršęs, ima laisvą bendruomeninį gyvenimą tvarkyti privalomais valstybės valdžios pagrindais. Juk vis tai yra socialinis individualizmas, kuris sukelia tam tikrą papiktinimą ir neskatina socialinį įsipareigojimą ir atsakomumą.

Mes smerkiame socialinį kolektyvizmą, bet kartu ir socialinį individualizmą. Atmesdami šiu abiejų rūšių socialinį kraštutinumą, mes siekiame naujos socialinės santvarkos ir pasireiškimo, kurie negali būti aiškiniami tomis senovių sąvokomis.

Džiaugiamės mūsų pažangiųjų studentišku jaunimu dėl jų pastangų socialiniai gyventi. Bet gyvenimui mokomės ir veikiamo. Mokomės iš knygų ir gyvenimo, iš pasisekimų ir nepasisekimų. Mokomės ir iš klaidų. Kaikuriuos jų žmogaus ir bendruomenės gyvenime gali atsiliepti visą amžių, lyg kokia sunki kaltės našta.

Senimas taip pat buvome vaikais ir jaunuoliais ir darėme to amžiaus klaidas. Vieni pramokome iš jų ir įgavome gyvenimiškos išminties. Kiti likome vaikų ir jaunuolių brandos laipsnyje. Todėl nuoširdžiai linkiu mūsų jaunimui apdairiai mokytis ir ruoštis komplikuotam socialiniam gyvenimui, reikiamu būdu įsijungti savo socialiniu įsipareigojimu ir atsakomumu.

M.K.
Illinois

ĮŽIEBTA VEIKLOS ŽIEŽIRBA...

Jono Kasmausko, Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus ilgamečio pirmininko ir dabartinio garbės pirmininko biustas, įkurdintas savuose namuose.

(Atkelta iš 1 psl.)

A. Rūkštelės. Dauguma parodų yra surengę Bostono santaričiai, o paskutiniąją pats Tautinės Sąjungos Bostono skyrius.

Spalio 3 d. dešimtas skyrius šventė savo veiklos pirmojo dešimtmečio sukaktį. Šventę surengė dabartinė skyriaus valdyba, vadovaujama veiklaus ir energingo skyriaus pirmininko Justino Vaicaičio. Pagrindinis kalbėtojas adv. Vyt. Abraitis savo kalboje, kruopščiai surinkta medžiaga pasiremdamas, apibrėžė JAV tautininkų veiklą ir jų suorganizavimą.

Skyrių sveikino Lietuvos Respublikos garbės konsulas adv. A. O. Shallna, A. Senikas New Yorko tautininkų vardu ir dar šešiolika kalbėtojų vietos organizacijų vardu. Raštais skyrių pasveikino Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdyba, Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas ir Tautinės Sąjungos Omahos skyrius. Centro valdyba savo sveikinime dešimtąjį skyrių pavadino pagrindiniu skyriumi.

Meninę šventės programą labai gražiai atliko Dirvos laureatė Daiva Mongirdaitė, akompanuojama komp. J. Gaidelio, ir smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, akompanuojamas dukters Rasos M. Vasyliūnaitės. Menininkai programą atliko su įsijautimu,

o susirinkusieji jiems karštai ir nuoširdžiai plojo.

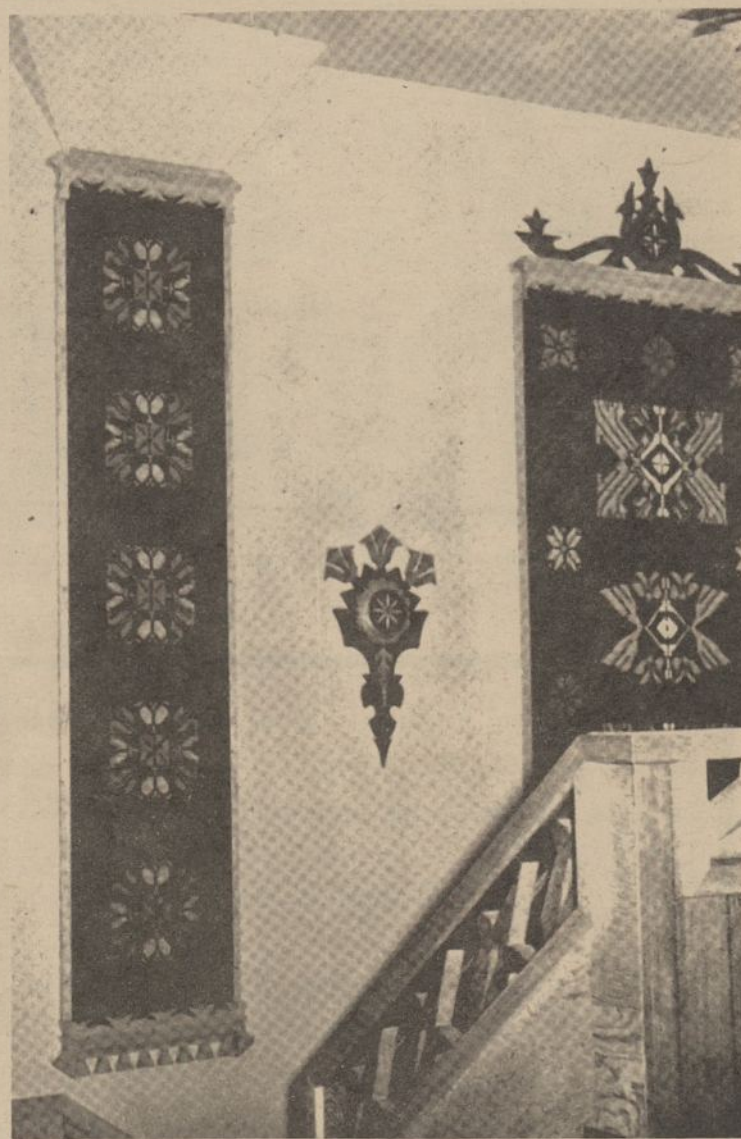
Sukakties proga buvo pagerbti skyriaus mirusieji, o sergančioms - V. Vakauzai ir Vyt. Vilučiu nutarta pasiųsti geriausius sveikatos linkėjimus. Iškilmingasis susirinkimas nutarė pasveikinti ir ALTS-gos centro valdybą.

Dešimtmečio sukakties minėjimas baigtas jaukiu pobūviu, kuriu rūpinosi dail. V. Andriūšis ir V. Mickūnas.

Veikiam Bostono Tautinės Sąjungos skyriui atšventus dešimtmetį dera paminėti nors to skyriaus pirmininkus, kurie su savo valdybomis ir visais nariais taip gražiai yra išjudinę Bostono tautininkų veiklą. Taigi iš eilės septynerius metus skyriui pirmininkavo Jonas Kasmauskas, 1955 metais išrinktas garbės pirmininku. Aštuntasis pirmininkas buvo A. Dilba, devintasis Ignas Vilėniškis, o dešimtas ir vienuolikasis Just. Vaičaitis.

Kibirkštis įžiebta. Žvabūns Atlanto pakrantės vėjai ten tos žiežirbos neužpūtė. Yra nemaža davinų, leidžiančių tikėti, kad dešimtas ALTS-gos skyrius dar ilgus metus gali būti pavyzdinis. Žmogaus gera valia, susipratimas ir kai kurių asmeninių dalykų aukojimas bendram reikalui, berods, kartais gali ir kalnus pajudinti...

St.S.

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus namų vidaus dekoracijų dalis, dideliu mokėjimu ir kruopštumu atliktos dail. Vikt. Andriūšio.

**Geriausie sveikinimai draugams
ir rėmėjams**

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

**DIDŽIAUSIA, PATIKIMIAUSIA, SU 25 METŲ
PRAKTIKA, APMUITINTŲ SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR VISUS RUSIJOS KRASTUS, PERSIUNTIMO ĮSTAIGA.**

SU INTURISTO LEIDIMU

GLOBE PARCEL SERVICE Inc.

Siuntiniai pilnai apdrausti, gavėjas nieko neturi primokėti. Siuntėjai įsitikino, kad per GLOBE PARCEL SERVICE INC. siunčiami siuntiniai, greičiausiai, tvarkingiausiai pasiekia adresatą. Prašykite, prisiųsime katalogus su pilna informacija, drabužių bei avalynės dydžių Nr., iš rusiškų į amerikietiškus. Ir kainoraščius, kiek už kurį daiktą reikia mokėti maito.

Siuntėjų patogumui įstaigoje turime gerų vilnonių ir rajoninių medžiagų, odų, batukų, vilnonių skarų, skarelių, skustuvų, plaukams kirpti mašinėlių, stiklui deimanto rėtukų, lovatiesių ir t.t. Garantuojame, kad niekur kitur, už tokias žemas kainas, šių prekių negalėsite nupirkti. Šios prekės parduodamos tik siuntėjams.

Šios įstaigos tarnautojai lietuviai.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9:30 - 6.
Trečiadieniais 9:30 - 8. Šeštadieniai 9 - 3.

A D R E S A S:

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

1313 Addison Rd.

Corner Superior Ave. & E. 71 St.

Tel. UTah 1-0806 & UTah 1-0807

SIUNTINIAI SIUNČIAMAI TIESIOG IŠ CLEVELANDO.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausie Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Didelis įvairių dovanų pasirinkimas

7007 SUPERIOR AVE Greta Ezella Theatre
Tel. EX 1-3969 Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

**SAVINGS
EARN**

**OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON**

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**HOME AND
REMODELING LOANS**

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

KAS IR KUR?

• J. ir M. Bačiūnai ruošiasi ilgesnėn kelionėn į Pietų Amerikos kraštus. Numato aplankyti Braziliją, Argentiną, Čilę, Kolumbiją, Venesuelą ir kitas valstybes. Iš JAV išvyks lapkričio 26 d., grįš kovo 31 d. Toje kelionėje numato susirūti su tų kraštų lietuviais.

• Dail. Pauliui Augiui, dabar gyvenančiam Chicagoje, grįš kovo 2 d. suėjo 50 m. amžiaus.

• Kun. St. Yla ir prof. A. Salys rengia lietuviškų ir krikščioniškų vardų vardiną. Vardynas bus išleistas atskira knygele.

• Laikraštlininkas — foto reporteris Vyt. Valaitis dabar dirba "Newsweek" žurnale. Ankstesniam mūsų pranešime buvo įsivėlus korektūros klaida.

• Vilties korporacijos korporantai (kaip žinia Vilties korporacija veikė Vokietijoje) savo adresus, informacijos ir susirašinėjimo reikalams, praneša: P. A. Bakšys — 5759 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

• Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius lapkričio 14-15 d. rengia studijų dienas, į kurias kviečiami atsilankyti visi rytinio pakraščio studentai. Prelegentai apžvelgs ir diskutuos įvairias lietuviško meno ir literatūros šakas. Šeštadienį vakare bus viešas vakaras su menine dalimi ir šokiais.

• New Yorko skautų vyčių oktetas po pusės metų pertraukos pirmą kartą pasirodė Brooklyno Angelų Karalienės parapijos koncerte spalio 4 d. Okteto lietuviškos dainos susilaukė gražaus pasisekimo.

• Waterburio Lietuvių Moterų Klubas spalio 17 d., šeštadienį, rengia savo tradicinį vakarą-pobūvį. Įvykis lietuvių parapijos didžiojo

BALTŲ KONCERTAI BOSTONE

Jau ketvirtą kartą Bostono ir apylinkių lietuvių, latvių ir estų pradeda lankyti kviesliai į koncertų eilę, kuri pasidarė tradicinė tiek mūsų, tiek viso Bostono muzikiniame gyvenime. Šie koncertai yra vieni iš nedaugelio mūsų koncertų Amerikoje, kurie yra reguliariai lankomi amerikiečių kritikų ir aprašomi jų spaudoje. Tuo būdu pabaltiečiai jungtinėmis jėgomis pristato savo menininkus ir savo kompozitorių kūrinius amerikiečių visuomenei.

Pradedant ketvirtą sezoną, tenka ypač pasidžiaugti padidėjusiu mūsų visuomenės susidomėjimu šiais koncertais, tenka pasidžiaugti, kad visų Pabaltijo tautų bendradarbiavimo reikšmė yra pradama būti įvertinama. Tik lankantis į visus koncertus, o ne vien savo tautybės menininko, padaroma šiuos koncertus galimais ir reikšmingais.

Šis koncertų sezonas bus ypač įvairus ir įdomus. Pirmam koncerte, spalio 22 d., Jordan Hall, 8:30 v. v., dainuos garsi latvių solistė, Stuttgarto valstybinės operos primadona Paula Brivkalne (sopranas). Kompozitorius Richard Strauss yra pasakęs apie ją: "Nėra geresnės Salomės visam pasauliui". Vienbalsiai pripažinta, kaip viena iš žymiausių Europos operos žvaigždžių, ji nuolat dalyvauja

Vokietijos, Austrijos bei Italijos žymiausiuose muzikiniuose parengimuose. Kitiškai negaili jai aukščiausių panegirikų, kalba apie jos balso "eterinę kokybę", ją smingumą, dramatinį pojūtį, turtingumą, balsą, kuris priverčia besiklausančius pasireikšti audringais aplodismentais. "Salomės" 50-jo pastatymo proga, Paulai Brivkalne dainuojant Salomės rolę Muencheno opere, ji buvo iššaukta į sceną 22 kartus. Jos gausus repertuaras susideda iš 35 operų. Bostono koncerte Brivkalne išpildys žinomo latvių kompozitoriaus Janis Medinš darbus (Pirmasis laiškas, šventovėje, Kelias naktį, šventas Pranciškus, Katinėlio malūnas ir kit.) ir Mascagni, Kalnins, Skulte, Verdi, Bizet operų arijas.

Stasys Baras

Antram koncerte, 1960 m. sausio 29 d., 8:30 v. v., Jordan Hall, dainuos žinomas ir tikrai galingas tenoras Stasys Baras (Baranauskas). "Pats Caruso niekada nebuvo tikresnis savo išpildyme ir nepokėpė operines aukštumas lengviau, negu šis lietuvis solistas" — apie jį rašė Toronto "The Telegram". Jis laimėjo 1958 m. Chicago Tribune Muzikos Festivalio konkurso, tikros "titanų kovos", visur kviečiamas ir laukiamas. Jo koncertas Bostono lietuviams ir visiems mėgėjams bus tikra šventė.

Trečiam koncerte, 1960 m. balandžio 24 d., 3 v. p., Jordan Hall, išgarsime ir pamatysime žavingą Toronto estų moterų chorą, įsteigtą 1951 m. ir diriguojamą jau plačiai žinomam šiam krašte estų kompozitoriaus Udo Kasemets. Jis yra Kanados kompozitorių lygos sekretorius, jo kūriniai plačiai išpildomi Kanados muzikiniuose parengimuose, per radiją ir televiziją. Jo vadovaujamas choras yra pasiekęs didelės meninės aukštumos, repertuaro gausumo ir pagarbos pripažinimo kanadiečių tarpe.

Koncertų rengėjai, Baltų Draugija, kviečia visus apsirūpinti iš anksto serijiniais bilietais į visus tris koncertus, kas bus žymiai pigiau, negu perkant atskirai, ir kartu labai padės rengėjams. Serijiniai bilietai gaunami per draugijos valdybos narius — I. Galiniene, L. Jasaitienė, P. Grendal, dr. B. Mickevičiū, L. Švelnį, V. Izbicką, tiesioginiai iš Baltų D-jos (The Baltic American Society of New England, 190 Beacon St.), bei O. Ivaškiene bėdų prekyboje (Lithuanian Furniture Co., So. Bostone).

Vyt. Izbickas

Lietuvių Jėzuitų namai Chicagoje, kuriuose visų pažiūrų lietuviškasis jaunimas randa kultūringą prieglobstį.

Dirvos nuotrauka

Chicagoje pašventino kultūros centrą

Kai prieš trejetą metų negausūs lietuviai jėzuitai pradėjo vykdyti savo didelį projektą, daugelis abejojo, ar jie jį išves iki galo. Ir, štai, po 3 metų tylaus darbo, Chicago lietuviai praturtėjo nauju kultūriniu centru, kaip visą tą realizuotą sumanymą savo sveikinimo kalboje pavadino Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis.

Į Jaunimo Centro, koplyčios ir vienuolyno pastatų šventinimo iškilmes spalio 4 d. suėjo įvairių pažiūrų žmonių masė. Ir tai todėl, kad jėzuitų provinciole kun. Br. Krištanavičius vadovaujamas mažas būrelis jėzuitų, tik prieš 11 metų įsikūręs Chicagoje, be triukšmo ir autoreklamos sunkiai dirbdamas, lietuviškąją Chicago praturtino nauju ir labai reikalingu židiniu.

Didžiausiam trijų pastatų, kuris žinomas Jaunimo Centro vardu, įsikūrė dvi mokyklos: aukštesnioji lituanistinė mokykla ir aukštieji pedagoginiai lituanistikos kursai, čia įsikūrė Čiurlionio meno galerija, prisiglaudę profesorių draugija ir kt. Jaunimo Centro salėse ir klasėse vyksta nuolatinės repetitijos, suvažiavimai, posėdžiai, koncertai, minėjimai, protestai, diskusijos ir mūgės. Ir kas svar-

biausia — šeiminkai (juos šioje srityje atstovauja rūmų administratorius tėvas J. Kubilius), neegzaminuoja tavo išsitikinimų, nerūšiuoja organizacijų ideologijomis ir nedaro iš to... biznio. Gražių pastatų durys atvertos plačiai kiekvienam, kuris čia ateina tik su viena intencija, su intencija dirbti lietuvybei.

Tai pavyzdys, kurio daugeliui reikia

Šventinimo iškilmes provinciolas kun. Br. Krištanavičius pareiškė, kad jie (jėzuitai) jautė skolą Lietuvai. Jie norėjo jai atsilyginti. Ir jie atsilygino. Bet tą, moralinę skolą šiandieną pakeitė realinė, nemokėtų sąskaitų pavidalu. Visi jų įnamiai — mokyklos, galerijos, madingai ir mūgės — labai menki finansinės problemos talkininkai. Ir jiems, jėzuitams, teks ir vėl tyliai, bet labai sunkiai organizuoti skolų likvidavimą.

Pastatus šventinės vysk. V. Brizgys linkėjo vyresniesiems imti pavyzdį iš jaunųjų, kai šalia skautų stovi ateitininkai iškilmėse, ir kai visi sugeba rasti bend-

rą kalbą ir moka drauge žaisti Jaunimo Centro salėje.

Lietuvybės židinio sumanytojus ir ikūnytojus iškilmėse bendruomenės apygardos vardu sveikino jos pirmininkas J. Jasaitis ir lituanistinės mokyklos direktorė A. Rūgytė, dėkodama jėzuitams už išsprendimą tos sunkios problemos, kuri eilę metų persekiojo Chicago aukšt. mokyklą, mėtoma iš vienos parapišės mokyklos į kitą.

Didelę šio lietuvių kultūrinio centro reikšmę pastebėjo ir amerikinė spauda. Tam reikalui paskyręs per pusę puslapio, didžiausias Chicago dienraštis Chicago Tribune pastebėjo, kad per Jaunimo Centrą kas savaitę pereina apie 5000 žmonių.

Iškilmės, kuriose dalyvavo per 1000 svečių, baigtos JAV ir Lietuvos himnais. JAV himną giedojo solistė Motekaitienė. Kalbų programai vadovavo Dr. Z. Danilevičius.

Visą svečių masę šeiminkai pavaišino kava.

J. P.

Skelbiame pirmąjį Dirvos FOTO KONKURSA

Tema: "Mūsų jaunimas" — mažieji, moksleiviai, studentai; jų užsiėmimai, organizacinė veikla, pramogos ir t.t.

Dalyvauti gali visi lietuviai foto mėgėjai ir profesionalai iš visų pasaulio kraštų. Nuotraukų skaičius neribojamas.

Data: nuo paskelbimo dienos iki š. m. gruodžio 31 d. (pašto antspaudu data). Dalyviai prašomi pradėti siųsti nuotraukas tuoj pat, kad jų per daug nesusitelktų pabaigoje.

Sprendėjai: visi Dirvos skaitytojai; balsuoja už tris, jų nuomone, geriausias nuotraukas.

Vykdytas: konkurso dalyviai siunčia nespaltotas, nemažesnes už atviruką, blizgančio paviršiaus foto kopijas su jų pavadinimais ir turimais techniniais duomenimis (aprašymu, ką ji vaizduoja, nuotraukoje esančių asmenų pavardėmis ir t.t.) — Dirvos redakcijai, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, pažymėdami, kad jos skirtos konkursui. Gautos nuotraukos numeruojamos ir pagal gavimo eilę skelbiamos Dirvoje. Balsuojama, konkursui pasibaigus, specialiu balsavimo lapeliu, kuris bus atspausdintas Dirvoje, drauge pakartojant sumažintas konkurso dalyvavusias nuotraukas.

Premijos: a) dalyviams — daugiausiai balsų surinkusi nuotrauka gauna \$50 premiją, antroji — \$30, trečioji — \$20.

b) sprendėjams, tiksliausiai nubalsavusiems premijų eilę, skiriama 10 premijų knygomis.

Balsų skaičiavimo komisijos sąstatas bus paskelbtas prieš balsavimą.

Toronto - Clevelando sporto rungtynėse, I. Besperaitė meta rutulį, laimėdama pirmą vietą (28 p. 1 1/2 col.).

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1959 m. rugsėjo 20 d., sulaukęs 51 m. amžiaus, Lietuvoje mirė buvęs mokytojas

LEONAS ŠUKYS

Liko dideliame nuliūdime Lietuvoje: žmona Emilija, 6 m. amžiaus dukrelė Vilija ir 3 broliai su šeimomis, Amerikoje — dvi seserys: Ona, jos vyras Jurgis ir sūnus Zenonas Rekašiai, Elzbieta Jaškauskienė, jos dukterė ir žentas — Waskai bei kiti giminės.